

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

ÎN ACEST NUMAR:

America văzută de un turist sovietic

de Pavel Markov
(pag. 3-a)

Cehov și epoca sa

de B. Elvin
(pag. 4-a)

Castanii de pe Kreșciatik

de Octavian Paler
(pag. 7-a)

*Dacă toți ar urma
acest exemplu...*

„Acest act va avea răsunet în inimile popoarelor tuturor țărilor” — a spus N. S. Hrușciiov, prezentînd în fața Sovietului Suprem al U.R.S.S. propunerea ca forțele armate sovietice să fie reduse cu 1.200.000 de oameni.

În toate țările popoarele judecă după fapte, și hotărîrea de a se reduce în mod unilateral forțele armate sovietice cu o treime nu poate avea decît răsunetul pe care îl au faptele puse în slujba păcii între popoare.

În toate țările popoarele sînt sătule de cursa înarmărilor și hotărîrea guvernului sovietic de a economisi 16-17 miliarde de ruble pe an prin reducerea forțelor armate nu poate avea decît răsunetul pe care îl au acțiunile care țin seama înainte de toate de interesele poporului.

Actul guvernului sovietic e din acelea care cer răspuns, care obligă la atitudini, care nu lasă loc pentru echivoc.

În cei aproape 43 de ani de existență, statul sovietic a dat nu o dată exemplu de așazament față de cauza păcii, propunînd statelor capitaliste dezarmarea.

Oamenii a două generații s-au putut convinge că, născută cu cuvîntul pace pe buze, orînduirea sovietică este cea mai hotărîtă apărătoare a ideilor păcii și coexistenței pașnice între toate țările lumii.

Astăzi, după ce sesiunea Sovietului Suprem al U.R.S.S. a adoptat legea cu privire la o nouă reducere a forțelor armate și a lansat parlamentelor și guvernelor tuturor țărilor apelul de a urma acest exemplu, le va fi din ce în ce mai greu dușmanilor păcii să răspundă la întrebarea: de ce guvernele occidentale n-ar urma în adevăr exemplul sovietic și n-ar da în sfîrșit o dovadă vie, concretă a dorinței de pace?

Problema dezarmării a fost pe drept cuvînt denumită problema problemelor zilelor noastre. Iată însă că s-a găsit un diplomat occidental care susține că dezarmarea nu poate fi realizată, deoarece o lume fără arme ar fi ca un om fără... joben. Desigur, sînt în lume unii pentru care cursa înarmărilor înseamnă în primul rînd un joben pe cap și umerii bine călcați ai unui frac. Dar pentru sute de milioane de oameni, cursa înarmărilor nu înseamnă decît grija zilei de mîine, pentru ei armele, armatele, bombele, rachetele nu înseamnă decît poveri din ce în ce mai greu de suportat. Statisticienii au făcut socoteala că în cazărmile și cantonamentele lumii există astăzi 20 de milioane de soldați. În afară de aceasta, 80 de milioane de oameni sînt ocupați în lume cu producția de război. Acești 100 de milioane de oameni reprezintă mai mult de jumătate din populația Statelor Unite ale Americii. N-a sosit oare timpul ca această uriașă risipă de forțe să ia sfîrșit, ca oamenii să părăsească mitraliera pentru a se întoarce la pluș, să înceteze fabricarea de bombe pentru a fabrica așete, să lase libere poligoanele de tragere pentru construcția de orașe? Unii ar putea ridica sceptic din umeri: cum se poate ajunge la aceasta? Hotărînd să reducă în mod unilateral forțele armate ale Uniunii Sovietice cu 1.200.000 de oameni, guvernul sovietic dă un strălucit exemplu despre felul în care se poate ajunge la aceasta.

Acești 1.200.000 de oameni se adaugă celor peste 2.100.000 soldați pe care Uniunea Sovietică i-a lăsat la vatră numai în ultimii patru ani. Forțele armate sovietice se reduc astfel la 2.423.000 de oameni — adică la mai puțin de 2.500.000 oameni, cifră propusă în 1956 de puterile occidentale pentru forțele armate ale Statelor Unite și Uniunii Sovietice.

Firește, luptînd pentru dezarmare, Uniunea Sovietică nu poate să nu țină seama de situația existentă în lume. Trezirea forțelor armate sovietice pe baze din ce în ce mai moderne, armele atomice și cu hidrogen, toate au drept scop apărarea țării, ele trebuie să folosească drept avertisment pentru orice amator de agresiune. Divergențele existente — invocate de obicei ca argument al cursei înarmărilor — vor putea fi rezolvate tocmai în cazul în care această cursă va înceta. Să nu uităm: anul 1960 este anul în care va avea loc conferința la nivel înalt între șefii guvernelor celor patru puteri. Insuși faptul că ideea acestei conferințe a izbîndit arată că s-a schimbat ceva în lume, că forțele păcii au crescut impetuos.

Nu începe nici o îndolală că și de aici înainte partea sovietică va face tot ce-i va sta în putință pentru triumful ideilor păcii și coexistenței pașnice. Dacă celelalte puteri ar urma exemplul sovietic, într-un viitor nu prea îndepărtat pe toate cazărmile lumii ar putea apărea afișe: „Inchis. Toți s-au întors la munca pașnică!”

Radu Țiulescu

Belșug...

Iubitori ai filmului

Participați la

ANCHETA — CONCURS

organizată de „VEAC NOU” și Direcția rețelei cinematografice și difuzării filmelor

Premii importante: 3 călătorii turistice în U. R. S. S., aparate fotografice, albume ale artiștilor sovietici

Cereți buletinul concursului de la casele cinematografelor din întreaga țară

Adieri de primăvară

Pare de necrezut, dar noul an a poposit la Moscova cu brațele pline de flori. Și n-ducea cu el crizanteme sau cyclamene, pe care serele orașului ți le oferă din belșug chiar și-n anotimpul când crapă pietrele de ger... Nu, florile, minunatele flori primăveratice și le-a adus tocmai din Suhumi: mimoze delicate, exhalând mișmele sudului, îmbătătorul parfum al migdalilor veșnic în floare.

De obicei, mimozele n-apar în vitrinele capitalei decât odată cu primele zile ale lui martie. De data aceasta însă, noul an 1960 a sosit cu adieri primăveratice, care au muiat nu numai ghețurile pământului, dar și pe acelea ale politicii.

Cuvîntul cel mai la modă

Planuri! Poate că în momentul de față, acesta-i cuvîntul cel mai la modă la Moscova. Il poți auzi roștit pretutindeni, de toate buzele. Căci nu există fabrică, uzină sau întreprindere, în care muncitorii să nu discute cu aprindere modul în care ar putea depăși planul stabilit. Ecourile discuțiilor se răsfrîng mai departe pe stradă, pe ecranele televizoarelor, sînt preluate de ziare.

Și totuși tonul discuțiilor, al articolelor publicate în ziare este cît se poate de calm. Sigure, pline de încredere, glasurile muncitorilor sovietici răsună ca glasurile unor oameni stăpîni pe industrie, pe viitorul ei.

În Pietro de Pildă, am prins următorul crîmpei de conversație:

— Uite așa, explica vecinei ei o tinăre așezată pe bancă, în fața-mi. Dacă răsuțim firul așa cum ți-am arătat, o să... Nu mai redau restul discuției, deoarece era presărată cu cifre și termeni tehnici în care—de ce să nu mărturisesc?—sînt cu totul profană.

Am privit la tinăra muncitoare, admirîndu-i pe furis părul blond revărsat sub broboadă, ochii albaștrui și obraji aprinși de emoție. Prietena parcă i-ar fi fost soră, așa de bine-i

Ce e nou la „Bolșoi Teatr”

Ce spectacole vor fi montate în noul an pe scena „Bolșoi Teatr”-ului? Această întrebare a fost adresată profesorului G. Orvid, directorul primei opere sovietice, de către un corespondent al revistei „Sovetskaia kultura”.

„Printre recentele noastre premiere — relatează prof. Orvid, se află baletul „În calea trănietului” și noua montare a „Traviatei”. Cele două spectacole vor continua să fie reprezentate și în 1960, alături de alte reluări ca „Vrăjitoarea”, „Logodnica țarului”, „Femeia îndărătnică”, „Bankan”, „Rusalka”, „Demonul”, „Faust”, „Rigoletto”.

În noul an, „Bolșoi Teatr” pregătește și o seamă de premiere din repertoriul clasic și din cele mai bune creații ale

compozitorilor sovietici, inspirate de viața contemporană. Au și început repetițiile cu opera lui Serghei Prokofiev „Povestea unui om adevărat”, după cunoscutul roman al lui Boris Polevoi. Direcția de scenă aparține regizorului G. Anisimov. Premiera operei va avea loc în cursul lunii aprilie. Se află în pregătire și noua versiune scenică a operei „Nikită Verșinin” de D. Kabalevski. Dintre lucrările clasice, în stagiunea aceasta vor fi oferite spectatorilor două premiere: „Legenda orașului nevăzut Kitej”, o perla a muzicii ruse, de Rimski Korsakov, și „Lohengrin” de Wagner.

Ansamblul de balet reia spectacolele cu „Călărețul de aramă”, „Raymonda”, „Galathea”, „Spartak” ș. a.

Violonistul Vladimir Malin

Alfabetul artei

Era Evul Mediu. Nepoata lui Don Quijote, privindu-și unchiul care citea într-una cărți cavalești, i-a spus într-o zi preotului din sat: „Mare minune ar fi dacă tîmăduindu-se de boala cavalească și citind pe astea, nu i-o veni pofta să se facă cioban și să pornească prin codri și poiene, cîntînd și fluierînd, sau, ceea ce ar fi și mai rău, să se facă poet, care după cum zice lumea e boală fără leac și molipsitoare”.

Biata fată nu era o excepție în sfera acestei stupide mentalități medievale.

Mai tîrziu, numărul înțelegătorilor de frumos a sporit puțin, datorită Renașterii. Dar niciodată în trecut frumosul n-a putut intra, sub toate formele sale, în uzul curent al maselor populare. Poporul își crea propria artă, folclorul, de multe ori sublimă, dar citeau cărți și priveau pinze pictate sau statui alți oameni, și foarte, foarte pușini din ei le pricepeau.

Există însă azi o țară unde se tipăresc 7.500 de cărți pe minut și unde mulți dintre marii scriitori clasici sau contemporani se editează în tiraje cu mult mai mari decît în țara lor de obîrșie. Există azi o țară unde cele 115 muzee de artă sînt vizitate în fiecare an, de peste 10 milioane de iubitori ai artei plastice. Am citit că, în aceeași țară, într-unul din anii recenti, 1957, teatrele au pus în scenă peste 200.000 de spectacole, văzute de 77 milioane de spectatori.

Această țară este Uniunea Sovietică. Acolo, arta este un fenomen social de masă și înțelegerea operei de artă e o preocupare curentă a populației întregi.

În Uniunea Sovietică se vor mira toți dacă din două mii de spectatori ieșii într-o seară de la un teatru,

unul n-a înțeles o replică a lui Hamlet. Mirarea nu le va fi nici ironică, nici nepăsătoare: omul trebuie ajutat să înțeleagă măcar mine ce n-a priceput azi. De aceea e cît se poate de necesar ca școlarii să fie măriți nu numai pentru răspîndirea artelor în masă, dar și pentru crearea condițiilor ca artele să fie gustate și înțelese, adică să devină folositoare oricui.

Iată de ce am citit, încîntat dar nu uimit, zilele trecute un articol semnă în „Pravda” de mai mulți pictori sovietici (D. Șmarinov, V. Serov, A. Deineka, A. Plastov, P. Korin, B. Nemenski, A. Grițai), în care se cere extinderea și mai largă a educației estetice a oamenilor. Autorii au dreptate să spună că orice om poate gusta și trebuie să guste poezia, muzica, pictura, celelalte arte. Totul e o chestiune de educație. Cei șapte pictori arată cît este de necesar ca școlarii să fie pregătiți pentru viață de la vîrstele fragede nu numai prin asimilarea elementelor citirii, scrisului și aritmeticii, dar și prin însușirea unor noțiuni elementare asupra artei, adică a unui alfabet estetic. Ei sugerează tipărirea în tiraj foarte mare a unei reviste foarte accesibile, care s-ar numi „Arta în masă”, din ea cititorii putînd învăța să priceapă arta plastică, muzica, poezia.

Concluziile pe care le trag cei șapte pictori (și aici auzim rezonanța gândirii obștești a poporului sovietic, creator al primelor corpuri cerești artificiale) sînt practice: „Propunem convocarea unei plenare pe întreaga Uniune Sovietică a tuturor uniunilor de creație, împreună cu organizațiile de stat, pentru dezbaterea măsurilor ce ar urma să fie luate în vederea elaborării unui program unitar de acțiune”.

Cînd o societate omenească, în care pe lângă specializarea profesională excelentă, fiecare om, fie el inginer sau mîlgătoare, strungar sau medic, are preocupări estetice curente, pune problema extinderii la maximum a competenței maselor în artă, înseamnă că timpul ideal e aproape. Societatea sovietică a pășit pragul erei comunismului. Comunismul, timp ideal pe care l-a visat omenirea, își anunță prezența apropiată și pe această cale, a dragostei de frumos și a nevoii de competență în artă pe planul cel mai larg, lucru care nu se poate concepe altundeva decît în comunism.

Victor Kernbach

SCRISOARE DIN MOSCOVA

semăna. Ambele continuau să discute cu aprindere, pîrînd că nu observă nimic în juru-le.

În întreprinderile industriale ale Moscovei lucrează mulți tineri. Unul dintre aceștia este și Pavel Zabagaiev, șeful unei brigăzi de muncă comunistă de la uzina „Serp i molot” care și-a luat angajamentul, dimpreună cu tovarășii lui, să livreze, în 1960, 250—300 tone oțel peste plan. Sau Valentina Petriceva, filatoare la fabrica Frunze, care a hotărît să aducă ea singură întreprinderii o economie de 7.730 ruble anual. Asemenea lor există sute și mii de alți tineri. Toți aceștia nu sînt, bineînțeles, decît femei și bărbați obișnuiți, dar garanția îndeplinirii și depășirii planului se află în mîinile lor, în mîinile a milioane de oameni ca ei.

Moș Gerilă își ia rămas bun

Vacanța de iarnă a luat sfîrșit... Școlile și-au redeschis porțile și lui Moș Gerilă nu i-a rămas altceva de făcut decît să-și facă bagajele. În timpul vacanței, copiii au căutat însă să profite de tot ceea ce le ofereau sărbătorile de iarnă: de taberele de iarnă organizate la marginea orașului, de competițiile sportive ce au loc în parcuri, pe patinoare, de pîmbările călare pe ponei, în troici sau în săniile trase de reni aduși tocmai de dincolo de cercul polar.

Primatorul Kremlin a adăugat tuturor acestor minunății feericului lui parc Tainiți, care n-a fost lipsit nici el de curiozități: un brad înalt de 18 metri, un spîrgător de gheață și o rachetă cosmică, bineînțeles în miniatură și, în sfîrșit, un uriaș Moș Gerilă, înalt de vreo 10 metri.

Nici celelalte parcuri n-au fost mai prejos în ce privește distracțiile. Cel de la Izmailovo, de pildă, a anunțat aterizarea unei rachete interplanetare, sosită dintr-o „planetă necunoscută”; parcul Gorki a organizat un nostim carnaval al animalelor, iar pe imensul patinoar de pe stadionul Dinamo a fost înscenată o splendidă „Feerie de iarnă”.

Au avut de asemenea loc sute de manifestări organizate în școli și în care actorii n-au fost alții decît inșiși copiii.

Varvara Ievleva

● Revista sovietică „Teatr” își consacră primul număr pe 1960 lui Anton Pavlovici Cehov. Printre cei care semnează materialele despre marele scriitor se numără Arthur Miller, Lawrence Olivier, John Osborne, Alexei Arbutov, Lev Nikulin, Iliia Selvinski ș.a. „Pentru mine — scrie Arthur Miller — valoarea lui Cehov constă în umanismul concepției sale despre lume, în interesul manifestat față de oameni și în încrederea lui nestrămătată în valoarea innăscută a personalității umane”.

● În instituturile de învățămînt din Uniunea Sovietică studiază în prezent peste 10.000 de studenți străini din 52 de țări. Asemenea tuturor studenților și aspiranților sovietici, ei primesc sprijin din partea unor savanți și specialiști de seamă. Astfel acad. Nesmeianov se ocupă de studiul străinii care studiază chimia organică; acad. Vladimir Vekler — de cei care se specializează în fizica nucleară; Alexandr Alexandrov de tinerii matematicieni etc.

● În 1960, un număr de tineri sovietici vor studia în străinătate și anume: 35 de studenți în S.U.A., 20 de studenți în Anglia și 15 în Franța etc.

● Ziarul vest-german „Die Welt” publică într-unul din ultimele sale numere un articol consacrat Galinei Ulanova, în care subliniază că Ulanova este o mare artistă, cea mai talentată balerină a timpului nostru. Numele Galinei Ulanova, scrie „Die Welt”, este cunoscut în întreaga lume.

● Opinia publică din Delhi se pregătește să sărbătorească centenarul Cehov. În legătură cu aceasta a fost creat un comitet jubiliar condus de B.D. Chaturvedi, membru în parlament, din care fac parte scriitorii indieni de seamă. Cu prilejul centenarului, la Delhi se va deschide și o expoziție consacrată vieții și operei scriitorului.

● Scriitoarea Anna Karavaeva publică în numărul pe decembrie al revistei „Moskva” amintiri despre Alexandr Fadeev, care se referă la perioada 1927-1939.

● La invitația ministerului Culturii al Birmaniei ansamblul de dansuri populare al R.S.S.A. Bașkire a întreprins un turneu în această țară.

● În ultima vreme, în Anglia studiul limbii ruse se bucură de o deosebită atenție. Limba rusă se predă în universități, școli secundare și tehnice. Catedrele de rusă de la universitățile de la Oxford, Cambridge etc., de pildă, funcționează de multă vreme și au acumulat o bogată experiență. Pentru anul școlar 1959-1960, limba rusă figurează în programa analitică a 125 de școli secundare, în peste 100 de instituții științifice și tehnice etc.

● Anul acesta, editurile sovietice vor tipări 550 titluri de cărți, dintre care peste 100 traduceri din literatura europeană.

● Un loc important în planurile editurilor este rezervat scriitorilor francezi clasici și contemporani. Astfel, operele lui Jean Jacques Rousseau, în trei volume, vor fi tipărite în 150.000 exemplare, „Scrisorile filozofice” ale lui Voltaire în 250.000 exemplare, iar lucrările lui Balzac, Victor Hugo, Maupassant, George Sand, Henry Barbusse în tiraje de la 150.000 la 300.000 exemplare.

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 — telefon 13.93.10

ABONAMENTE:

pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni, 20 lei; pe un an 40 lei.

In al doilea an al septenalului

Se împlinește anul de cind Congresul constructorilor comunismului, Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. a adoptat grandiosul plan septenal. Primul an de împlinire a programului construcției bazei tehnico-materiale a comunismului a dovedit nu numai că prevederile planului septenal, prevederi de proporții neobișnuite chiar pentru Uniunea Sovietică, sînt reale și perfect justificate de nivelul potențialului economic al țării sovietice, dar că și termenele fixate pot fi scurtate. Anul 1959 a fost un an bogat în succese și realizări.

„Oricît de bun a fost însă anul scurs, a spus N. S. Hrușciiov la recepția organizată cu prilejul Anului Nou, sînt convins că 1960 va fi un an și mai bun”. Primul secretar al C.C. al P.C.U.S. a exprimat sentimentele și gândurile tuturor oamenilor sovietici. Că așa este, o dovedesc îndrăzneala și hotărîrea cu care sînt privite sarcinile anului 1960, sarcinile celui de al doilea an al septenalului. Tîrurile ce și le propune poporul sovietic în anul care începe sînt cu adevărat mărețe. În economie urmează să fie investite 255 miliarde ruble, o sumă uriașă, care depășește de aproape trei ori investițiile realizate în anul 1950. Urmează să fie produse aproape 65 milioane tone de oțel. Urmează să sporească simțitor producția de energie electrică, de petrol și gaze, producția chimică. Urmează să fie puse în funcțiune sute și sute de noi întreprinderi. Urmează să fie construite locuințe pentru aproape 2 milioane și jumătate de familii.

Aceste mari feluri trezesc energii pe măsura lor. Din fabrici, din uzine, din ținuturile îndepărtate sosesc vești bune despre primele succese în muncă dobîndite în acest an. În întreaga țară se desfășoară, avîntată, întrecerea socialistă pentru realizarea înainte de termen a marilor sarcini ale celui de al doilea an al septenalului. Dintre inițiativele acestui început de an, au o semnificație deosebită acelea ale oamenilor muncii din Moscova și ale muncitorilor de la uzinele de construcții de mașini de la Novo-Kramatorsk.

Oamenii muncii din Moscova au terminat anul 1959 înregistrînd mari succese și, luîndu-și noi și spiritose angajamente pentru anul 1960, au chemat la întrecere pe oamenii muncii din Leningrad. Inițiativa moscovitelor este considerată a putea avea urmări importante pentru felul în care se va desfășura lupta pentru îndeplinirea planului pe anul 1960, pentru amploarea ce o va lua întrecerea socialistă în acest an. Angajamentele luate de oamenii muncii din Moscova pornesc de la considerentul că actuala etapă a întrecerii se va desfășura în întreaga Uniune Sovietică sub semnul pregătirilor pentru cel de al XXI-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice care, după cum se știe, va avea loc în anul viitor. Aceste angajamente pun accentul principal pe creșterea productivității muncii. Muncitorii din întreprinderile industriale ale Moscovei își propun să depășească prevederile planului pe 1960 în ceea ce privește creșterea productivității muncii cu 50 la sută, să realizeze planul anual înainte de termen, să creeze toate condițiile pentru a obține încă în 1963, nivelul productivității muncii și volumul global al producției industriale prevăzute pentru ultimul an al septenalului. Nouă zecimi din creșterea producției globale industriale prevăzută de planul septenal urmează a fi realizate pe seama creșterii productivității muncii. Co-

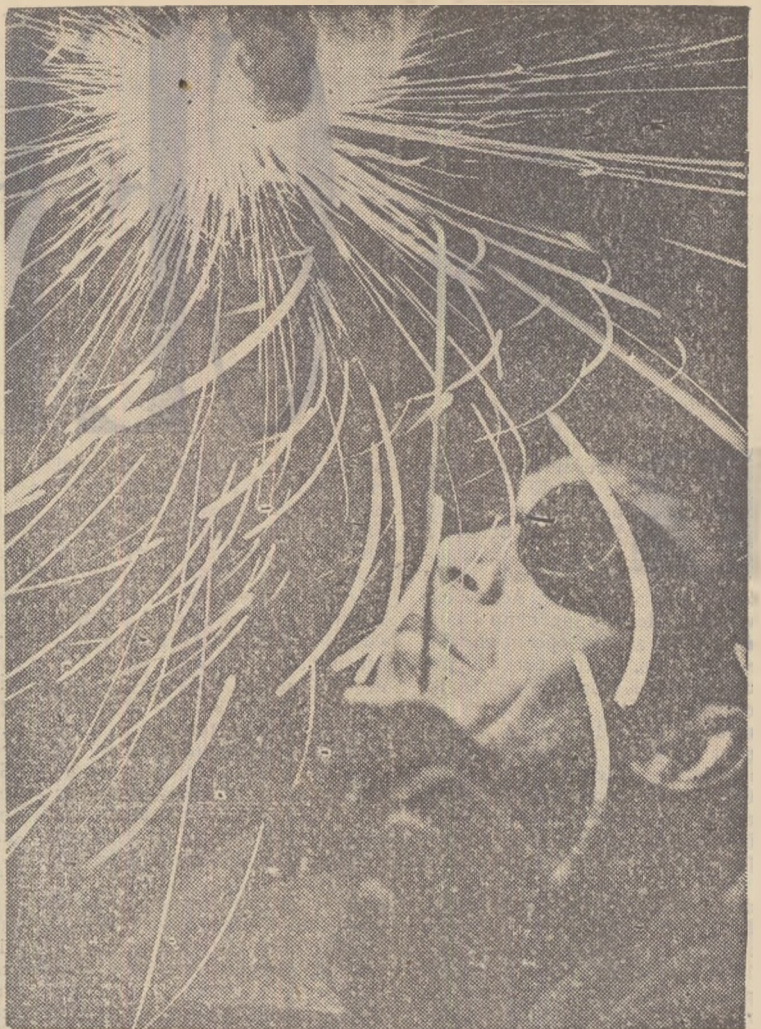
llectivele întreprinderilor din Moscova și-au luat așa dar angajamentul de a împlini planul septenal în cinci ani!

Creșterea simțitoare a productivității muncii este posibilă numai pe baza introducerii cît mai rapide, cît mai largi, a tehnicii noi. Iată de ce în Uniunea Sovietică a găsit un atît de mare ecou inițiativa constructorilor de mașini de la Novo-Kramatorsk. În ce constă această prețioasă inițiativă?

După cum se știe, Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. și plenara din iunie 1959 a C.C. al P.C.U.S. au subliniat că o cale din cele mai sigure pentru mărirea eficacității economice a investițiilor este reconstruirea, lărgirea și reutilizarea tehnică a întreprinderilor existente. Într-adevăr, oricine înțelege că, cu cheltuieli mai mici și într-un timp mai scurt se poate obține o rapidă creștere a volumului producției reutilizîndu-se și modernizîndu-se o întreprindere existentă, decît construindu-se una nouă. De aceea, documentul privitor la cifrele de control ale planului de șapte ani, definea calea reconstruirii și reutilizării întreprinderilor existente drept „principala direcție” a introducerii tehnicii noi, a mecanizării complexe și a automatizării, a introducerii unor tehnologii noi.

În primul an al septenalului multe întreprinderi sovietice, pornind pe această cale, au scos la iveală rezerve însemnate, vîdînd posibilitatea unei sporiri a capacităților de producție, cu cheltuieli de investiții reduse. Un exemplu elocvent în această privință este acel al industriei chimice, în care, după cum s-a calculat, împlinirea propunerilor de reînnoire a utilajelor în întreprinderile existente, va îngădui să se obțină economii de două miliarde ruble față de costul ce l-ar comporta construirea unor noi întreprinderi, avînd capacități de producție corespunzătoare.

Pînă acum, însă, de modernizarea și reutilizarea întreprinderilor existente se ocupau exclusiv colectivele de muncă ale altor întreprinderi. Aici a intervenit inițiativa constructorilor de mașini de la Novo-Kramatorsk, aducînd un corectiv important în practica reconstrucției și reutilizării întreprinderilor. Muncitorii uzinelor de la Novo-Kramatorsk, înțelegînd să continue a se interesa de soarta mașinilor și utilajelor produse de dinșii, și-au asumat sarcina de a moderniza acele utilaje chiar în cadrul întreprinderilor în care au fost instalate și care lucrează cu ele. Însemnătatea unei asemenea inițiative nu poate scăpa nimănui. Colectivul unei întreprinderi metalurgice uriașe cum este acela de la Novo-Kramatorsk, cu experiența bogată de care dispune, cu o bună cunoaștere a utilajelor ce le-a fabricat, are toate posibilitățile de a reînnoi acele utilaje, ținînd seama de ultimele cuceriri ale științei și tehnicii. Recunoscînd însemnătatea inițiativei constructorilor de mașini de la Novo-Kramatorsk, o serie de

Poezia muncii

alte colective ale marilor uzine constructoare de mașini din Uniunea Sovietică le urmează exemplul.

Lucrătorii din agricultura sovietică întinpină anul 1960 însufleții de perspectivele deschise de plenara din decembrie a C.C. al P.C.U.S. Veștile ce sosesc din multe regiuni ale țării arată că cele împlinite în anul trecut de colhoznicii din Riazan, care au triplat producția de carne, se vor repeta, în anul acesta, în multe alte părți. Anul 1960 aduce și pentru agricultura sovietică sarcini însemnate, complexe. Producția globală de cereale trebuie să ajungă la circa 9,3 miliarde puduri, pentru ca în anii viitori să se atingă și să se depășească nivelul S.U.A. nu numai în ceea ce privește producția pe cap de locuitor la lapte și unt, ci și la carne. De aceea, folosind toate posibilitățile create în ultimii ani de furtunoasă dezvoltare a agriculturii sovietice, lucrătorii din colhozuri și sovhozuri întesc tot mai sus, tot mai departe.

Constatarea cuprinsă în mesajul adresat de Anul Nou poporului sovietic de conducerea de partid și de stat: „Țara noastră intră în anul 1960, al doilea an al septenalului, în deplină înflorire a forțelor sale”, este în mod strălucit confirmată de fiecare dintre faptele înșirate mai sus și de toate la un loc.

Ion Manu

America văzută de un turist sovietic

Împreună cu un grup de turiști sovietici, alcătuit din oameni de teatru, scriitori și artiști, am avut prilejul să vizitez New York-ul, Washington-ul, Boston și Chicago, să parcurg 1.200 de kilometri de-a lungul pitoreștilor ținuturi ale Virginiei și Kentucky-ului, să poposesc într-o mulțime de așezări ale acestor două state. Am vizitat și admirat muzee, am asistat la spectacole și concerte dintre cele mai caracteristice pentru America. În sfîrșit, și acesta este poate lucrul cel mai important, ne-am întîlnit cu personalități artistice și politice, cu oameni de afaceri și simpli cetățeni americani. În decurs de numai două săptămîni, cît a durat călătoria noastră, nu ne-am putut forma, bineînțeles, o părere completă despre America. Dar despre lucrurile și faptele care ne-au impresionat cel mai mult putem vorbi în cunoștință de cauză.

În primul rînd, despre ospitalitatea și prietenia americanilor. În cursul călătoriei noastre am fost nu numai înconjurată de atenție, ci pur și simplu asaltați și asta pretutindeni: în stradă, în tren sau în avion. Sau ținut discursuri lungi cu prilejul galelor și recepțiilor oferite în cinstea noastră; cuvintele rostite de marea majoritate a interlocutorilor dovedeau arzătoarea lor dorință de pace. Ne-am dat seama că americanii nu cunosc prea bine aspectele vieții sovietice, că în majoritatea cazurilor nu au decît cunoștințe vagi despre modul de viață și realizările țării noastre. Pretutindeni însă am întîlnit o vie curiozitate, dorința sinceră de a cunoaște adevărul.

Este însă locul să spunem că noi, sovieticii, sîntem mult mai în curent cu literatura americană contemporană,

decît americanii cu literatura noastră. Cunoaștem și apreciem opera unui Theodore Dreiser, Jack London, Hemingway, Saroyan, Arthur Miller și mulți alții. Așa că simțîmintul de jenă pe care l-am încercat atunci cînd am constatat că publicul american ignoră, sau aproape ignoră, numele unor scriitori sovietici binecunoscuți ca Leonov, Fedin sau Pogodin, a fost pe deplin îndreptățit. Cu toate acestea, manifestările artistice sovietice care au avut loc în Statele Unite s-au bucurat nu numai de interesul publicului american, dar și de unanima lui apreciere. Discuțînd cu spectatorii, chiar și cu cei mai exigenți, mi-am putut da seama că aclamațiile entuziaste, săliile arhipline se datoresc în primul rînd, înaltelor calități ale artei sovietice. Și oare nu acesta este și motivul pentru care pînă în zilele noastre, după zeci de ani, spectacolele Teatrului de Artă au rămas a-dînc întipărite în memoria americanilor, pentru care creațiile Ulanovei, în rolurile Juliettei și Gisellei au devenit sinonime cu perfecțiunea?

Grija pentru autenticitate, pe care o arată americanii atunci cînd pun în scenă operele lui Cehov, este pur și simplu mișcătoare. Ni s-a întîmpat să vedem prilejul să asistăm la o repetiție cu piesa „Trei surori”, pusă în scenă de David Ross. Actorii au ascultat cu multă atenție indicațiile noastre referitoare la particularitățile operei dramatice a lui Cehov și, discuția noastră s-a or fi prelungit încă multă vreme dacă am fi avut mai mult timp la dispoziție.

Am mai constatat cu satisfacție că mulți dintre actorii americani îl consideră pe Stanislavski ca un adevărat maestru, așa că nu putem spune că nu

ne-am petrecut cu folos timpul discutînd despre conținutul artei scenice a marelui om de teatru. Am întîlnit, de asemenea, actori ca Paul Newman și Geraldine Page, ca talentatul artist negru Sidney Poitier și scînteietorul cântăreț Harry Belafonte. Arta lor ne-a întărit convingerea despre talentul acestor reprezentanți ai scenei americane.

Deosebirile în organizarea teatrului din cele două țări se datoresc, desigur, deosebirilor dintre sistemele economice și sociale, așa că nu încercăm să ascundem faptul că, în America, concepția capitalistă despre teatru restrînge posibilitățile artei scenice.

Nouă, sovieticilor, ne este străin, de pildă, așa numitul „sistem al piesei unice”, jucat de a lungul mai multor luni, cu opt sau nouă spectacole săptămînal. Pentru noi, teatrul reprezintă un colectiv organizat și nu un simplu local pe care o trupă, înjghebată în vederea reprezentării unui spectacol, îl închiriază pentru un timp oarecare. Așa că ne-a părut de neconceput ca America să nu dispună de teatre stabile, cu un stil propriu și un repertoriu care să înlesnească actorilor interpretarea a cît mai multe personaje. Deci, n-am putut decît aplauda străduințele actorilor progresiști de a curma acest sistem desuet care condamnă actorul să repete, luni întregi, un singur rol. De altfel am și procedat la un schimb de experiență cu americani care plănuiesc să întemeieze un teatru cu un repertoriu fix, un teatru național de care, din păcate, America este încă lipsită.

Talentul, măiestria actorilor americani nu pot fi contestate de nimeni. Ba chiar îmi pare că, în ce privește simplitatea,

naturaletă jocului, acestea se apropie mult de cele ale colegilor lor, sovietici. Principiile artei americane, nu sînt nici ele, după cum a afirmat Stanislavski la înapoierea sa din America, prea departe de tradițiile teatrului rus.

Organizarea spectacolelor sub cerul liber, foarte răspîndită în S.U.A. prezintă, fără îndoială, un mare interes. În orașelul Bardstown, am asistat la o piesă despre marea compozitor american Stephen Foster, iar într-unul din cartierele mărginașe ale Bostonului, la o adaptare a amuzantei povești englezești cu zîne, „Peter Pan”. În ambele cazuri, decorurile nu erau decît ușoare construcții din placaj, minunat integrate în peisajul înconjurător. Aceste piese au fost special create pentru teatrele în aer liber. În orice caz, noi le-am apreciat ca adevărate modele ale genului. Apoi, am văzut reprezentîndu-se, de către o trupă de actori negri „Strugurii sub soare”, piesă care ne-a incitat prin simplitatea și realismul jocului. Am mai asistat, de asemenea, la incîntătoarea operetă „O fire muzicală” care, cu mult umor și ironie, înfățișează viața de toate zilele a unui orașel american de prin 1910. Dar, n-am putut împărtăși pesimismul pieselor marelui maestru al dramei care este Tennessee Williams, și nici filozofia spectacolului „J. B.”

Am plecat în Statele Unite ferm convinși de talentele, de dorința de pace a poporului american. Și, precum se vede, nu ne-am înșelat.

Pavel Markov

artist emerit al R.S.F.S.R.

CHEHOV

ȘI EPOCA SA

Intrebat într-un rînd ce urăște mai mult decît orice, Anton Pavlovici Cehov a răspuns: „Despotismul, sub orice formă s-ar manifesta”. Aceste cuvinte ne deschid un cîmp larg de vedere asupra operei marelui scriitor rus, operă născută din confruntarea unei conștiințe de o tulburătoare adîncime cu lumea societății țariste de la sfîrșitul secolului trecut. Schițele, nuvelele, piesele de teatru ale lui Cehov sînt expresia directă a acestei inteligențe și acestei inimi înfiorate de spectacolul in justiției sociale.

Născut acum o sută de ani dintr-un părinte al cărui bunic fusese mai toată viața rob pe o moșie și care, în orbirea lui, introdusese și în familia sa ca un program de viață mărginirea țiranică, Anton Pavlovici Cehov se va lăsa dureros de mentalitatea societății țariste încă în primii ani de viață. În operele sale el va descrie, nu o dată, atmosfera acea de permanență constrîngere și de neconținută suspiciune pe care o întreținea un întreg mecanism social menit să sfîrșime rezistența celor mulți încă din copilărie, istovindu-le resursele de împotriviți și predîndu-i pasivității și resemnării.

Cehov a resimțit robia Rusiei țariste din pragul copilăriei, a descoperit-o din pragul adolescenței pentru că s-o urăște toată viața. Și acest simțămînt, întregit mai tîrziu din revolta inconstiență a copilului și apoi din aceea gîndită a tînrului, a lăsat o urmă de neșters asupra paginilor sale. Este interesant de spus cît de dinții reacție a micului Antoșa împotriva opresiunii a fost să se includă în el însuși. Asuprii, el i-a opus ostilitatea unei tăceri încruntate. Nici unul din cei ce l-au cunoscut pe Cehov n-au remarcat în copilăria sau în adolescența sa izbucniri de revoltă. Tot efortul său a fost să se sustragă ambianței care-l oprima, să nu se lase copleșit de monotonie, să nu fie dezarmat în fața evenimentelor, ripostîndu-le cu zădărnice explozii de minie sau, și mai rău, cu lamentări. Mai tîrziu, în adolescență, Antoșa va lua obiceiul să improvizeze mici scenele cu personaje ale vieții sale. Și astfel de pe acum risul aduce în viața lui de silnicie o consolare și mai mult decît atît, conștiința unei superiorități. Trecerea anilor va da acestei înclinații valoarea unei arte înimitabile. Căci trebuie s-o spunem, Cehov nu pasișează anumite trăsături exterioare, anumite tipuri caricaturale cî caută să pătrundă în centrul unui caracter, în intimitatea unei concepții, denunțînd resorturile care le comandă. Observator neînduplecat, urmărind variațiile de vocabular și de accent, studiind mișcarea feței și ținuta trupului, el își ia curajul să memoreze și să reproducă în tristul lor adevăr o mulțime de fapte pe care le detestă și le condamnă. Adolescentul simte că în nevinovatul său joc poate dispune nelimitat de acei pe care-i urăște, că ei nu sînt în mîna sa decît niște păiațe docile și această voluptate răscumpără umilinți și tristeți. În clipele acelea el simte că arde tot și purifică tot.

Din hotărîrea de a privi viața cu totală sinceritate, reprimînd cu un hohot de ris mentalitatea reacționară a regimului și pe aceia care se lasă desfigurați de ea, s-au născut primele schițe umoristice ale lui Cehov. Sub înfățișarea modestă, neînsemnată a unor povestioare hazlii, Cehov a luminat procesul de descompunere morală a unei lumi. „Cameleonul”, „Majurul Prișibeev”, „Triumful învingătorului”, ea sã

nu pomenim decît de cele mai cunoscute schițe, proiectează asupra Rusiei țariste o lumină definitivă. În adevăr, schițele umoristice ale lui Cehov reprezintă un comentariu de o violență mereu memorabilă a josiției, brutalității, ignoranței și prostiei, cu un cuvînt a tot ce avea mai proeminent regimul țarist. În aceste schițe, Cehov descrie mizeria morală și materială a societății țariste, în care elemente ale capitalismului se amestecă cu puternice forme de viață feudală, o lume clădită pe un uriaș aparat birocratic și în care ierarhia constituia cea mai sălbatică divinitate, un fel de monstru mecanic construit din formule întepenite și simboluri găunoase. Categoriile sociale întregi viețuiau strict conform unui tabel de ranguri. Avansare, concediere, retrogradare, decore erau cele patru puncte cardinale ale universului lor sufletesc. Sentimentul insignifianței sociale îi însoțea ca o umbră. Legătura dintre om și societate era marcată de sentimentul unei constrîngeri foarte concrete și se traducea prin senzația demnității călcate în picioare.

Raspicată luare de poziție, schițele lui Cehov marchează însă numai primele accente dintr-un rechizitoriu care va atinge adevărata lui amploare abia în lucrările ulterioare. Dintre acestea „Salonul nr. 6” se desprinde ca una dintre cele mai răscolitoare pagini de demascare a țarismului. În „Salonul nr. 6” lumea moșierimii și a burgheziei țariste izbucnește într-o priveliște înfiorătoare. E un univers în care expansiunea liberă și fireasca a bunului simț a fost zăgăzuită și care se înalță pe suferințe înfrînte și pe aspirații înăbușite, un univers în care teroarea aliați curentelor de idei mistice sau scepticismului se străduie să întunece luciditatea și să toacească fibrele revoltei sociale. „Salonul nr. 6” reprezintă un protest împotriva indiferenței în care se complăcea o bună parte din „inteligența” timpului, o chemare la acțiune împotriva societății țariste. Nuvela consideră ca o obligație a oricărei conștiințe să se rupă din stereotipul pasivității și să înfrunte, cu sinceritate față de sine și față de ceilalți, asaltul organizat al nedreptății sociale. Cehov este departe de a ști care ar putea fi acea idee, acea concepție care să constituie punctul de plecare al unui radical proces social, al unei mișcări capabile să schimbe din rădăcini felul de trai al oamenilor, dar el proclamă ca o necesitate identificarea ei.

Nuvelele pe care le va scrie de aici înainte și dintre care reamintim „Povestea unui necunoscut”, „Profesorul de literatură”, „Călugărul negru”, „Trei ani”, „Un caz din practică” narînd întâmplări diferite și din viața unor eroi din medii opuse sînt pătrunse de o idee comună: refuzul absolut pe care-l opune umanității societatea țaristă. Rînd pe rînd, secțiune după secțiune, Cehov aduce la suprafață alterările determinate în mecanismul vieții de orînduirea țaristă. „De ce atît de pasionați, de îndrăzneți, de generoși și plini de încredere la început, dăm un atît de total faliment pe la 30 sau 35 de ani? se întrebă eroul din „Povestea unui necunoscut”. Pentru ce unul se stînge tuberculos, altul își viră un glonte în cap, un al treilea călîță uitarea în vodcă sau în cărți iar al patrulea, ca să-și înăbușe teama, groaza care-l frămîntă își oalcă singur în picioare imaginea tinereții lui curate?”... Adevărul este că, în cele din urmă, mentalitatea țaristă strangulează orice pornire curată, otrăvește orice elan în sufletul celor care acceptă

să încheie cea mai neînsemnată tranzație morală cu spiritul acestei societăți, care acceptă ca între ceea ce gîndesc și ceea ce fac să existe un dezacord.

În nuvela „Povestea unui necunoscut” unul din eroi mărturisește dezgustul pe care-l încearcă față de ființele care uită că în lumea lor relațiile între oameni sînt relații ucigătoare, despotice și de jaf: „Îmi amintesc mai ales de o rochie care costase 400 de ruble. Să plătești 400 de ruble pentru o rochie ce nu folosește la nimic, în timp ce lucrătoarele noastre primesc pentru munca lor de ocaz 20 de copeici pe zi, fără mîncare, și cînd dantelărele din Veneția și Bruxelles primesc un salariu de 50 de bani de la patronii lor care socotesc că desfrîul le va putea aduce restul — iată ce mi se părea ciudat că n-o tulbură pe Zinaida Fiodorova și lucrul acesta mă îndîrjea”.

De atîl nimic nu poate plăti, nu poate răscumpăra tristețea și zădărnicia unei existențe desfășurată sub semnul pactului cu țarismul. Nu poți fi fericit desprinzîndu-te de ceilalți, uitînd cînn trăiesc ei. O dovedesc mai toți eroii lui Cehov. Sîntem astfel făcuți, spune scriitorul, încît niciodată nu vom fi realmente fericiți în solitudine. Nu încercăm bucurie decît în bucuria generală. Și atît de puternică este această chemare încît din clipa în care luptăm pentru toți, în care avem înaintea noastră un țel nobil, am uitat de fericirea noastră personală și am devenit cu adevărat fericiți.

Această idee își va găsi rezonanța ei cea mai puternică în piesele de teatru ale lui Cehov. În „Pescărușul”, în „Unchiul Vanea”, în „Trei surori”, în „Livada cu vișini” personajele înțeleg tot mai clar că viața lor trebuie să se întemeieze pe un ideal care să le reunească existențele conferindu-le un țel

les și o utilitate pentru oameni. Dorința de a găsi această idee acaparează puterile sufletești ale personajelor, dar nu se realizează în faptă. Ea rămîne un inaccesibil focar de lumină.

Dar de ce cînd cortina se ridică pe una din piesele lui Cehov, în dreptunghiul de lumină al scenei este un moment de tinerețe, iar atunci cînd cortina cade, pe scenă domnește oboșeala și un sentiment de dureroasă neputință? Fiindcă personajele acestor piese n-au destulă putere să se rupă din inerție, fiindcă elanurile lor se consumă în declarații pasionate, dar nu se prefac în acțiune reală de generozitate, fiindcă practic, ei nu se ocupă despotismului, platitudinii. De aceea scriitorul arată că ei nu pot fi absolviți cu totul, că partea lor de răspundere nu e neînsemnată.

Prezentîndu-și cu atîtă pregnanță personajele, Cehov reușește să-l introducă pe spectator în miezul dramei pe care acestea o trăiesc și să ne împărtășească în cel mai dramatic chip convingerea că între gîndire și acțiune trebuie să existe o nedețmințită consecvență. Așadar, după ce scriitorul a arătat că realitatea de fiecare zi a țarismului era foamea, constrîngerea, frica și a demonstrat că nimeni nu era liber de această realitate, Cehov subliniază că totul se răz-bună împotriva aceluia care, înțelegînd cît este de mare nedreptatea nu acționează împotriva ei. Pentru un asemenea om, viața devine o ucenicie a disperării, instrumentele sale de înțelegere a lumii sfîrșesc prin a fi scoase din funcțiune, iar universul întreg devine o carcasă strivitoare.

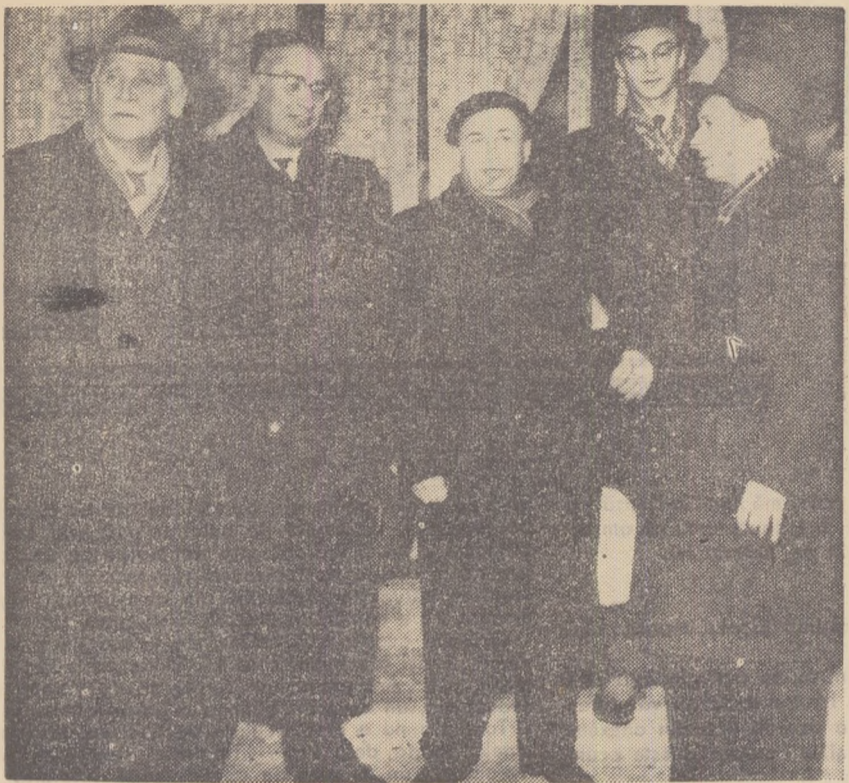
Un alt scriitor ar stărui numai asupra bunelor intenții ale eroilor săi. Cehov nu poate să-i descrie fără să vadă ceea ce e slă-

biciune, rea credință în comportarea lor. Și astfel compasiunea se împletește cu un punct de vedere critic. În piesele lui Cehov viața personajelor degajă, fără îndoială, multă tristețe, dar atunci cînd ai înțeles că pină și suferința lor este obișnuiță încerci și alte simțămînte: dezgust pentru o viață întemeiată pe acceptarea despotismului, speranță că va veni un ceas în care lucrurile se vor limpezi etc. Amestecul acestor armonios de simțămînte creează impresia de realism și de viziune unitară, specifică operei cehoviene. Căci adevărul nu ne înlîmpină în creația lui Cehov din pragul paginilor ca o imensă slatiie cu brațele îndreptate către evidență, cî se luminează prin confruntarea îndelungă, tenace, lucidă a diferitelor poziții. Nu-i greu de urmărit printre propozițiile aparent neînsemnate mersul ideilor, încrucișarea lor în punctele de sprijin ale raționamentului, întreg eșafodajul de argumente. Și mai ales nu-i greu de văzut că nu avem nici o clipă de aface cu un adevăr indiferent și abstract, înghețat în propoziții generale. Opera lui Cehov naște sentimentul că stai de vorbă cu tine însuși, marcînd astfel una din cele mai impresionante biruințe ale realismului.

Toată opera lui Cehov reprezintă o sentință morală fără de apel împotriva despotismului țarist și a oricărei forme de pactizare cu despotismul, o chemare a unui ideal nobil și o revendicare a unei existențe inspirată de adevăr și de frumos. Cehov se numără printre acei scriitori care au ascuțit cel mai mult sensibilitatea morală a omenirii față de opresiune. Opera sa este o operă aflată în preajma unei mari revoluții pe care o cheamă și o vestește o inepuizabilă dragoste de oameni.

B. Elvin

Un grup de savanți sovietici care au vizitat recent Franța, pe aeroportul Orly din Paris. De la stînga la dreapta: Acad. Blagonravov, Sedov, Trakrsevski, Gadin și Koslomarov.

Următorul pas în Cosmos

La Nissa s-au întîlnit, zilele trecute, peste 200 de savanți cu renume mondial, în cadrul primei conferințe internaționale pentru studierea Cosmosului. Printre aceștia se afla și o delegație de cunoscuți oameni de știință sovietici, în frunte cu academicianul Blagonravov.

Prezența sa și a colegilor săi la Nissa a coincis cu apariția comunicatului TASS asupra apropriei experimentării a unei noi și puternice rachete balistice sovietice, care va înlesni efectuarea primului zbor uman în Cosmos. Nu este deci de mirare că ziaristii americani află la conferința internațională pentru studierea Cosmosului un transmis, ca impresie generală, că la Nissa „rușii sint eroii zilei”.

Ce pot aduce noile surprize argonautilor de mine ai spațiului interplanetar? Să-l consultăm chiar pe cunoscutul savant Vladimir Dobronravov. Autor al unor renumite lucrări de balistică el este astăzi unul din cei mai apreciați specialiști sovietici în materie de sputnici și conducătorul secției de astronautică de la clubul central „Cikalov” din Moscova. Răspunzînd întrebărilor unui ziarist francez, profesorul Dobronravov a vorbit recent despre perspectivele pe care le va deschide Lunik IV — viitorul satelit artificial al Lunei — pentru pătrunderea omului în Cosmos.

Poate că cea mai însemnată consecință a reușitei experiențelor ce vor avea loc pînă la 15 februarie a.c. să fie aceea a asigurării reîntoarcerii pe Pămînt a viitoarelor cosmonave. Savanții sovietici se pregătesc să lanseze un sputnik, capabil să revină pe Pămînt, căci aceasta este condiția hotărîtoare pentru a se putea face pasul îndrăzneț al trîmterii în Cosmos a unei rachete cu echipaj. Dificultățile pe care le implică operația întoarcerii din spațiul cosmic și îndeosebi trecerea prin atmosfera terestră, sint enorme, dar nu insurmontabile. Viteza vehiculului cosmic trebuie micșorată considerabil în momentul reîntoarcerii în păturile dense ale atmosferei, pentru a se evita distrugerea lui prin ardere. Aterizarea însăși ridică probleme destul de complicate. Vehiculul trebuie să planeze în atmosferă și apoi să aterizeze ușor. Experiențele de pînă acum realizate cu containerele reduse de la mari altitudini sau făcut cu ajutorul parașutelor de frinare. Acest lucru nu este însă suficient în cazul reîntoarcerii unor sputnici de mari proporții, cum vor trebui să fie viitoarele cosmonave. Va trebui să se construiască un sistem de aripi retranșabile ca și trenul de aterizare al avioanelor. Savanții sovietici pot rezolva această dificultate.

Se știe că experiențele noi ce urmează să se efectueze în aceste zile tind să creeze un satelit artificial al Lunei. Acest Lunik IV va putea transmite noi precizări și măsurători extrem de prețioase în completarea datelor culese de predecesorii săi.

Dar după succesul, de care nimeni nu se îndoiește, al viitorului satelit al Lunei, care va fi etapa următoare?

Nu este nici un secret că savanții sovietici pregătesc intens trîmterea unor rachete în direcția planetelor Marte și

Venus. După părerea prof. Dobronravov, în deceniul care a început ne putem aștepta la trîmterea unei rachete în jurul Lunei (satelit permanent), la zborul spre alte planete, la crearea unui sputnik fără pilot, capabil să revină pe Pămînt, la aselenizarea unei rachete-laborator și, în fine, la aselenizarea omului.

Imenentele experiențe cu rachete perfecționate în vederea lansării de sateliți grei face tot mai actuală discuția în jurul proiectelor privind trîmterea unor rachete în direcția Marte-Venus.

În această privință, în afara complicatelor probleme privind tehnica atât de complexă a propulsiei și zborului rachetelor pe distanțe de zeci de milioane de kilometri, se pune acum cu acuitate problema asigurării transmisiunilor și recepționării lor pe Pămînt, la asemenea distanțe. Experiențele făcute cu Lunik III, al cărui emițător avea o putere de numai cîțiva wați, au dovedit că este posibilă menținerea legăturii radio-electronice între Pămînt și rachetă.

Pentru zborul spre Venus trebuie asigurată legătura pe o distanță de 39 milioane de kilometri, iar pentru Marte, de 55 milioane. Este vorba, așa dar, de distanțe de 100 de ori mai mari decît depărtarea de la Pămînt la Lună. Pe măsură ce crește distanța într-o proporție mult mai mare de 100 ori pătratul distanței se micșorează energia postului emițător. Cum pot fi deci recepționate semnale atât de slabe? După cum arată un alt cunoscut savant sovietic, academicianul Vladimir Siforov, se vor pune la punct amplificatoare atât de puternice, încît să fie capabile a capta și semnalele cele mai slabe.

Inginerul sovietic Iuri Hlebțevici nu are nevoie de prea multe recomandări. El este autorul cunoscutului proiect „L.M.V.” (Luna-Marte-Venus) și tot el a anticipat cu 2 ani primul zbor al rachetei în direcția Lunei. Încă de pe atunci, Iuri Hlebțevici preconiza trîmterea în Lună a unei tanchete laborator prevăzută cu instalațiile necesare retransmisiilor de televiziune, care să „exploraze terenul” înaintea primilor cercetători ai solului lunar.

Într-o declarație făcută corespondentului din Moscova al ziarului „L'Humanité”, Iuri Hlebțevici a arătat că își menține integral părerea anterioară, confirmată de tot ce s-a realizat în acest interval în domeniul cuceririi Cosmosului. „Cred — a spus el — că vom reuși să teleghidăm rachetele inezistrate cu toate instalațiile necesare transmisiunii imaginilor de pe astrele spre care vor fi îndreptate”. Astfel, cu mult înainte ca un cosmonaut să fi ajuns să aselenizeze, telespectatorii de pe Pămînt vor putea urmări, comod, instalați în fotoliu, în fața ecranului de televiziune, aspectele cele mai surprinzătoare ale peisajului lunar, transmise de postul-tanchetă.

Și pe cînd asemenea programe de televiziune „lunară”? Iuri Hlebțevici ni le promite în cel mult 2-3 ani.

M. Mihail

O importantă
problemă socială

ALEGEREA DRUMULUI ÎN VIAȚĂ

Ce e vocația în general? Cum s-o înțelegi și mai ales cum să-ți găsești? Ce depinde aici de tine însuși? Dar de cei din jurul tău, de colectiv, de societate? — iată întrebări ce frămîntă pe elevi și pe tinerii muncitori, pe studenți și pe părinți, cadrele didactice din școlile medii, ca și pe cele din școlile superioare sovietice și care constituie subiectul unor interesante articole apărute în presa de tineret și de specialitate din U.R.S.S.

Și e firesc să fie așa. Pentru că de răspunsul pe care-l va da fiecare la aceste întrebări va depinde viitorul lui, contribuția la făurirea propriei lui vieți fericite și totodată la făurirea idealului omenirii — comunismul.

Reorganizarea școlii sovietice îi ajută pe elevi să-și găsească mai sigur drumul în viață, să-și aleagă profesiunea, deoarece îi apropie mai mult de producție, de viață, de oamenii muncii. Totodată reorganizarea școlii în Uniunea Sovietică face să crească interesul opiniei publice față de orientarea profesională a fiecărui tînar.

Recent, în „Komsomolskaia Pravda” a apărut un interesant articol semnat de candidatul în științe tehnice N. Kuznețov, consacrat unei probleme atît de complexe cum este alegerea drumului în viață.

Alegerea justă a profesiunii astfel încît „omul să facă cînstă locului său de muncă, iar acesta din urmă omului care muncește”, nu e de loc o treabă ușoară — spune autorul articolului.

...Galea Viseaghina, studentă la Institutul de construcții din Moscova, învîta fără plăcere, fără dragostea cu care oamenii muncesc în sectorul de activitate ales. La sesiunea de examene a obținut trei note „2” și din această cauză și-a pierdut dreptul de a-și mai continua studiile. După multe discuții cu cei din jur, dar mai ales cu ea însăși, Galea s-a hotărît: va merge la comitetul de Comsomol și va cere să fie trimisă să muncească pe un șantier. Ceea ce s-a și întîmplat. Freamătul muncii de pe șantier a pus stăpînire pe ea. Curînd. Galea a îndrăgînt munca de zugrav, pentru care a obținut calificarea, Organizația de Comsomol a institutului păstra în permanență legătura cu Galea, colegii ei de grupă o țineau la curent cu toate, ajutînd-o la obiectele la care primise note nesatisfăcătoare.

Lucrînd pe șantier, învățînd să prețuiască munca tovarășilor săi, Galea Viseaghina a devenit o studentă pentru care sirguința la învățătură nu e bazată pe teama ei de a obține note rele, ci pe conștiința datoriei pe care o ai față de tine însuși, față de cei din jurul tău.

Dar viața e totdeauna bogată în evenimente și situații care dau mult de lucru omului. Unii, mai rar, ce-i drept — manifestă de timpuriu anumite aptitudini, înclinații puternice talente; dar pe aceștia, cum se spune, îi alege talentul; alții își găsesc vocația mult mai tîrziu după cîntări îndelungi; mulți manifestă doar dragoste pentru muncă, o dragoste formată și educată în anumite împrejurări, de către oameni, de cărți, în cursul unor evenimente etc. Tineretului îi e proprie dorința, năzuința de a lucra oriunde. Și totuși...

Uneori ți-ai ales un drum în viață, l-ai parcurs pe jumătate sau aproape în întregime și constăți, pe bună dreptate, că ai greșit. Ce-i de făcut? Să mergi mai departe „cu ochii închiși” pînă la capătul drumului zicîndu-ți: „fie ce-o fi?” Sau să te oprești și s-o aloci, deși cu întîrziere și nu fără greutăți, pe drumul cel adevărat, pe care l-ai descoperit?

Ne-o va spune cazul unei alte studente de la Institutul de construcții din Moscova.

...Într-o zi vine la mine studenta A. din anul V — povestește autorul articolului amintit. — Trebuie să discut cu dv. o chestiune foarte importantă pentru mine...

Chestiunea „foarte importantă” consta în aceea că studenta A. era total

dezamăgită de profesiunea de inginer constructor pe care și-o alesese:

— Încă din anul întii am înțeles că trebuie să mă ocup de altceva. Do aceea n-am învățat bine în institut. Căutam ceva tot timpul. Și iată, acum am găsit.

Din vorbă în vorbă am aflat, scrie autorul articolului, că în timpul verii ea făcuse cunoștință cu un grup de pictori și executase cîteva lucrări care dovedeau reale înclinații spre pictură.

Eram pus într-o situație foarte delicată. Pe de o parte A. învățase patru ani în institut, peste puțin timp urma să-și susțină lucrarea de diplomă și să meargă în producție. Avem nevoie de ingineri constructori. Pe de altă parte, mă gîndeam că probabil își găsisse într-adevăr acel cîmp de activitate în care va munci cu mai mare folos.

Atracția studentei spre pictură nu slăbea deloc. Ea și-a adus la institut lucrările, iar noi ne-am hotărît să-l dăm posibilitatea să meargă pe drumul nou ales. În același an a fost primită la Institutul de arte plastice, obținînd nota maximă pentru lucrările executate.

Relatarea acestui interesant fapt ridică și o altă problemă educativă de cea mai mare importanță: profesorii din școala medie sint datorii să observe și să studieze înclinațiile elevilor, să-i îndrumeze la timp pe drumul corespunzător acestor înclinații. Pedagogul și, în primul rînd, dirigințele clasei împreună cu părinții elevilor au un cuvînt greu de spus în orientarea profesională a tinerilor.

Pedagogilor nu trebuie să le fie indiferent faptul că unii absolvenții ai școlii medii de cultură generală, neștiînd încotro să meargă mai departe, spun: „N-ai ce alege. Mergi acolo unde poți să intri!” O asemenea atitudine față de alegerea profesiunii, față de viața trebuie combătută. Desigur, nu e vorba de a da rețete pentru fiecare caz în parte, ci de a observa la timp și a orienta just, printr-o perseverență muncă instructiv-educativă, înclinațiile, aptitudinile elevului.

Părinții au un rol important de îndeplinit în educarea copiilor. Ei trebuie să se apropie de copii, să discute cu ei despre viitorul lor, să-i îndrumeze pe calea potrivită dorințelor și posibilităților lor. Iar noi, pedagogii, să nu depunem armele atunci cînd ni se întîmplă să începem mai întii cu educația unora dintre părinți.

Pentru că alegerea drumului în viață reprezintă o parte integrantă a pregătirii și dezvoltării multilaterale a tinerei generații.

prof. Ion Bucuroiu

Strangarul Alexandr Lehtman, de la o uzină metalurgică din Leningrad, a devenit inginer

Un ținut din regiunea munților Saian

Un popor care numără
500 de suflete

TOFALARIA

Sub aripile avionului nu se zărește taiga misterioasă, nu se disting întinderile sumbre ale Siberiei. „Noaptea” aceasta durează trei ore, luminată din când în când de focurile pe care le-au aprins oamenii jos pe pământ: orașe strălucitoare ca niște cadouri noi, case de-a lungul străzilor de țară, șantiere de construcții.

Dar priveliștea aceasta privită „de sus” are și dezavantajele ei: de aici nu se vede omul. Se văd în bloc doar rezultatele muncii lui, ale inteligenței și perseverenței lui. Evident, e-le ne dau o idee despre om. Dar nu-l poți vedea întorcându-se de la cîmp, nu-i poți auzi vocea, nu-l poți privi în ochi.

Un avion nu poți admira decît realizările globale ale umanității. Pentru a-i simți însă căldura, trebuie să mergi pe pământ, să conduci șantiera, să stai pe malul unei ape cu iubita, să cinți fără a băga în seamă această mică pasăre de argint care este și ea în întregime, opera miinilor omenești.

...Așa a început călătoria mea spre Tofalaria, îndepărtată localitate din regiunea munților Saian, care a păstrat, dacă ar fi să dăm crezare celor ce au văzut-o sau întrevăzut-o, legile și obiceiurile ei străvechi.

Am fost prevenit că la Irkutsk localnici te întrebă neapărat dacă ai văzut lacul Baikal.

Eu, însă, am așteptat în zadar întrebarea tradițională. Nimeni nu mi-a pomenit nimic despre Baikal. Am mers printre oameni, i-am privit în față, am vorbit despre frumusețea peisajului. Odată a venit chiar vorba despre Aivazovski. Dar în zadar. Începusem să cred că celebrul lac nici nu există decît pe hartă.

Și deodată am înțeles cum stau lucrurile.
— Ați văzut hidrocentrala de la Irkutsk? m-au întăbat oamenii, și în ochii lor am deslușit o licărire de mîndrie.

— V-a plăcut Angarskul?
Cauza era următoarea: de cîtva vreme locuitorii Irkutskului au un nou motiv de mîndrie. Povestesc din ce în ce mai rar istorioare cu urși. Vorbesc în schimb despre păduri, despre piatră aridă, evaluîndu-le în metri cubi. Locuitorii Irkutskului vorbesc despre kilowați-ore, despre înălțimea digurilor, despre taiga imblinzită care pînă nu de mult mai era încă de nepătruns. Vorbesc despre cărbunele din Cerenkovo, despre orașele care au răsărit pe fondul aspru al taigăi.

E limpede că amatorii de curiozități trebuie să le caute în alte părți. Fără a mai aștepta întrebarea clasică despre lacul Baikal m-am dus la hidrocentrala pe care o vizitează tot Irkutskul.

Dragonul albastru

Centrala hidro-electrică de la Irkutsk, cu betonul ei, cu ecluzele ei, cu căile ei de acces și barajul masiv, s-a născut de asemenea pe un pământ smuls de sub tirania seculară a taigăi. Face parte acum din peisaj, a schimbat topografia locului; amatorii de pitoresc trebuie să știe că această frumoasă operă a omului dă priveliștii un farmec aparte. Centrala seamănă cu o cariatidă; se înalță în mijlocul riului care întinde numeroase brațe și privește orașul drept în față; s-ar spune că spatele și brațele ei țin în friu apa în sfîrșit imblinzită. Privită de la o anumită înălțime Angara îți pare un gigantic dragon albastru care mușcă cu botul lui enorm zidul de beton al barajului.

Opt mașini transformă în curent electric atacul furibund al dragonului albastru.

Sala mașinilor este cea mai mare, cea mai importantă și cea mai curată din tot complexul hidrocentraliei. N-are încă plafon, dar mașinile au și fost asamblate, au și început munca lor de înaltă precizie. De fapt nu sînt mașini. Nu este decît partea superioară a mașinilor, rotoarele, care străbat toate etajele edificiului și se cufundă în valurile impetuoase ale Angarei.

De o parte a fiecărui rotor au fost fixate tablourile, iar la un birou plasat lingă o coloană de susținere stă Kolea Galinov, șeful echipei din sala mașinilor.

Se spune că omul supune natura. Acesta-i tema i-au fost închinat multe versuri și multe pinze. Dar unele sînt pătrunse de o solemnitate pompoasă care estompează omul real, cu ochii, miinile, felul lui de a fi. În acel cadru solemn, omul are ochi inexpresivi, de mamechin și brațe rigide de statuie.

Adevărat stăpin al naturii, Kolea Galinov are miini omenești, agere, pielea ușor innegrită în jurul unghiilor. Kolea stă la masă, poartă o bluză cenușie și citește un roman. Din cînd în cînd se ridică, se duce la tablouri și începe să imblinzească elementele. E deajuns să răsucescă puțin maneta pentru a mări puterea mașinilor de la 10 la 15 megawați sau a o micșora tot pe atît.

E greu să-ți imaginezi gradul de automatizare a acestor mașini. Dacă se întimplă ceva, emit un semnal; dacă semnalul nu este observat, se opresc singure. Ele reglează și mențin presiunea apei, ele pun în funcțiune numeroasele lor dispozitive.

Kolea explică, dă nume, scrie, mă familiarizează cu schemele atît de complicate. Imi dau seama că am de a face cu un specialist, stăpin pe meseria lui.

— Ești inginer?
— Nu, nu sînt inginer.
Fără îndoială, Kolea reprezintă idealul muncitorului epocii noastre.

E limpede acum că nimeni nu se mai gîndește să-l întăbe pe străinii veniți la Irkutsk dacă au văzut lacul Baikal. Marea Angara a devenit una din anexele orașului, atît la propriu cit și la figurat. Ea este acum la ordinea zilei.

Și totuși este cu neputință să fii la Irkutsk și să nu vizitezi Baikalul. Așa că m-am dus și eu să prezint omagii mele celebrului lac...

Dar însemnările de față poartă titlul „Tofalaria”... Să mă ierte cititorul, ce puteam face dacă pe drumul spre Saian am întălnit atîtea obstacole minunate...

Un orașel fără istorie

Nijneudinsk este o gară importantă pe calea ferată transiberiană și un aeroport care face legătura cu micile localități pierdute în munții Saian. Un orașel cu trotuare de lemn care sînt, pare-se, provizorii, cu găini care se plimbă pe strada principală și cu o pădure de antene pe acoperișuri.

La librărie amatorii de cărți sînt cunoscuți personal, iar dimineața, înainte de a începe lucrul, vinzătoarele

trec pe acasă pe la ei ca să-și anunțe că au primit noutăți. Aici, în stațiile de autobuz pasagerii discută pe tonul cel mai firesc despre vinătorea de urși, despre mică, despre renii siberieni. La redacția ziarului local se întrunește săptămînal un cerc literar impresionant, care numără muncitori, funcționari, ziaristi.

Orașelul acesta fără istorie, de la marginea taigăi siberiene, își are importanța lui. El urmează ritmul întregii țări. Are un număr apreciabil de întreprinderi industriale, un aeroport animat, o gară importantă.

Tofalaria nu e prea departe de Nijneudinsk. Magazinele poartă deja firma „Tofalaria”, există o „bază Tofalaria”, un „centru de aprovizionare Tofalaria”.

Verhni Gutar

Aeroportul Verhni Gutar pare un teren de sport de dimensiuni mijlocii, străjuit de o casuță de lemn. Dacă ar fi să se instaleze pe terenul acesta un fileu de tenis, o masă de ping pong și două fileuri de volei, n-ai mai avea loc să joci și crochet. Pista aceasta de aterizare, curată, de un verde luminos, este mărginită de munți și se infundă în riul Gutar. Face o figură stranie în haosul de pietre, ripi, roci și cascade sonore.

Deasupra riului trece o pasarelă. Dacă sub cupola cercului un acrobat ar fi trecut pe o pasarelă atît de îngustă, ar fi smuls de trei ori aplauzele publicului tuziasmat. Iată de ce, după ce am traversat-o, fericire fără spectatori, am căpătat convingerea că toate obstacolele din lume sînt fleacuri pentru mine.

O scenă care în aceste locuri n-are nimic senzațional.

Kiev — Kresciatikul

popor care numără
500 de suflete

viliță, care se înalță lângă această pasarelă
m slab, de statură potrivită, îmbrăcat cu un
l de cauciuc. Șopca albastră era trasă pe
ancii grei se infundau ușor în pământul
ea miștile în buzunar.

liva, îmi spuse omul cel slab. Cu cine ați
m-am prezentat mă întrebă din nou:
Moscova? Să facem cunoștință. Șekin.
, continuându-mi drumul prin munții Saian,
pretutindeni această politețe singulară care
nu-l iscodi pe călător.

ste Alexandr Ivanovici Șekin, președintele
de vinători „Kizil Tot”. M-am dus împreună
c. Prima casă era o școală; primii locuitori
școlari. Se jucau: alergau, săreau
șpau așa cum tipă copiii din Moscova, din
Nijneudinsk.

treceau pe lângă noi fără să manifeste nici
interes pentru noul venit. „Rupți de lume!”
t au. Dar Șekin de colo:

nici întotdeauna mai mulți străini decât lo-

hniș cutar a fost construit pe un pământ
ste, a fost smuls taigăi. Se întinde
riului Gutar tumultuos ca un torent, cu va-
dezlănțuite. Taiga inconjoară satul din trel

există copaci. Au fost tăiați:
ce din satul nostru o grădină înfloritoare,
m berechet — spun localnicii.

case trănice de lemn, cu antene pe aco-
tuarele sint de lemn; în sat există un nu-
e ciini.

Gutar dai la tot pasul de oameni necu-
geologi care se pregătesc pentru viitoarele
rtografi care revin în taigă, agenți comer-
umpără blănuri, tot felul de reprezentanți.
„Kizil Tot” este un colhoz de vinători care
dată, cu creșterea renilor și cu pescuitul
a munte. Colhozul nu are teren arabil, cu
or suprafețe reduse, pe care se cultivă car-

Gutar cresc animale cu blănuri scumpe.
o fermă de vulpi argintii. Renii cresc în
în aer liber.

toții, care este origina lor, cum trăiesc ei
deosebesc de alte popoare?

200 de ani de când funcționarii țariști au
tica de rusificare a tofilor, și populația
rte puțin numeroasă a început să dispară
u sovietică a salvat-o de la pieder, așa
at multe alte popoare mici.

care numără cu totul 500 de oameni, nu
pericol de dispariție. Rar se întâmplă ca o
bibă mai puțin de doi copii, iar un bătrîn
scă pină la 60 de ani.

es, condițiile specifice de viață ale tofilor
n partea puterii sovietice o atenție specială.
atenție n-a fost manifestată numai pentru
populație, luată în bloc, ci și pentru fiecare
parte. Copiii tofi trăiesc în internate și se
binefacerele medicinei moderne. Au fost
u ei creșe, grădinițe și școli, așa că feme-
care pleacă în taigă pentru cîteva săptămî-
niștite.

Gutar sînt 100 de case. Și aproape 100 de
obobesc acoperișurile lor. Afanasi Bazarov,
rganizației de partid a colhozului, mi-a
populația satului este abonată la 150 de ziare

aria este un pământ sovietic ca toate celele
tea lui de contribuție la dezvoltarea indus-
și a blănurilor, cu birouri în care răsună
tul mașinilor de scris, cu planurile lui de
un pământ care primește cărți, reviste și
te aparatele de radio transmit zilnic ulți-

bine că am ales Tofalaria ca țintă a că-
?” m-am întrebat după prima zi petrecută
Gutar, cînd am rămas singur cu gîndurile

at încă prea puține lucruri, dar n-am de ce
lumit. Fără îndoială, micul pămînt al tofi-
destinul unui mare număr de populații din
xtremul Orient, destinul aștor locuitori din
tundră, așa cum cerul se reflectă într-o
apă.

ția Universală de la Bruxelles, denumită
ogresul”, standul de blănuri al pavilionului
epurtat un succes răsunător. Frumusețea
d o formau și blănurile din Tofalaria. Așa
mei din Tofalaria au contribuit și ei la

progresul...” Am impresia că destinul unuia
mai mici popoare ale Uniunii Sovietice
del forța progresului într-o țară socialistă,
ea de fericire a oamenilor muncii a devie-
cică cea mai înaltă.

Leonid Lihodeev

In ceasul cînd vei trece
pe Kresciatik
Și vei simți că pașii te dor
Să-ți aduci aminte că aici au fost
castani bătrîni
Și treei pe mormintele lor... —

Ind ne-am urcat la Kiev
pe vaporul fluvial, asfin-
tea soarele. Cupolele de
aur crepuscular, învăluite
de legende și liniști, ves-
titele cupole ale orașului
mitenar de pe malurile Niprului, rămî-
neau în inserare și-n amintire. Sirena
și-a despletit chemarea imperativă peste
ape și vaporul s-a întors să plece la
drum. Ne îndreptam spre Dnepropetrovsk.
Aveam în fața noastră două
nopți și o zi pînă acolo. O călătorie
plină de promisiuni și de farmec inedit,
tulburată însă, atunci, la începutul ei,
de regretul plecării din Kiev. O vreme
am mai urmărit luminile care se aprin-
deau în depărtare, ca o mirifică pulbere
auriferă. Apoi imaginea orașului a dis-
părut. Și am rămas singuri cu Niprul
și stea nesfîrșită.

Am lăsat bagajele nedesfăcute în ca-
bină și am ieșit afară pe punte. Cei mai
mulți dintre pasageri nu erau la prima
călătorie de acest fel, peisajul se ascun-
dea sub vaste draperii albastre și totuși
puntea vasului se aglomerase de oameni.
Stăteau aplecați peste bara de metal și
toată ființa lor părea concentrată să
asculte Niprul care foșnea în jurul nos-
tru ca o pădure bătută de vînturi.

Fumam, tăcut și eu, amintindu-mi cît
de mult dorisem legănarea aceasta vi-
sătoare pe apa cîntată de Taras Șev-
cenko. Dincolo de maluri, porumbiștile și
sălcile ascultau parcă și ele cum trecea
marele fluviu ca un cîntec venit din ve-
chile povești populare ucrainene în stea
largă. Uneori, cînd ne întilneam în drum
cu vreu remorcher, glasul sirenei răsuna
scurt, răgușit, și atunci o tresărire
involuntară întrerupea pentru o clipă acea
tulburătoare unire a gîndului cu Nip-
rul. Apoi auzeam iar foșnetul greu de
ape peste care lunecam. Nu semăna
nici cu fierberea pătimășă de adolescent
a râurilor de munte, nici cu suspinul
moleșit al apelor îmbătrînite în răchiti-
șuri de baltă. Niprul are o frumusețe
severă, o maturitate robustă și gravă, o
respirație pe măsura adîncurilor de zare
ucrainiene. În ceasul acela de inserare
cînd îl ascultam, parcă ascultam un poem
rostit cu glas profund dar reținut dese-
pre Ucraina...

M-am întors în cabină tîrziu. Mă pre-
găteam să-mi aștern impresiile în car-
netul de drum, cînd de pe peretele cabi-
nel mi-a fulgerat privirea ostentivă o fo-
tografie. O fotografie din Kiev... O sec-
vență din Kresciatikul alb, din Kresciati-
kul cu soare și marmură, cu toți castanii
tineri... Castanii de pe Kresciatik... Po-
vestea lor îmi suna în ureche așa cum o
afilasem recent...

Kresciatikul e un bulevard somptuos,
desfășurat sub coline cu parcuri odih-
nitoare — adevărate golfruri de liniște.

Pe aleile care hoinăresc prin aceste
parcuri trepidația orașului se dizolvă
înțet, aproape cu totul, graba pare nefi-
rească și pasul se reține să nu stinghe-
rească perechile de îndrăgostiți. Acolo,
Kievul e adîncit în meditație și visare.
Jos, însă, unde bulevardul alb înaintează
spre Nipru, ritmul citadin devine din-
tr-odată concentrat. Mașinile trec valuri,
iar pe trotuare e un du-te-vino neconțen-
nit, febril. Aici sînt marile magazine,
principalele instituții și monumentale
blocuri de locuit. Totul organizat într-o
geometrie riguroasă, căreia verdeala încolă-
citate pe balcoanele de fier forjat și lu-
mina generoasă îi îndulcesc liniile. Kres-
ciatikul e artera numărul 1 a orașului,
dar e în același timp și un simbol.

Intr-o zi de martie cu cer înghețat și
sticlos din 1901, o coloană de oameni a
umplut strada, înaintînd tăcută. Era
prima demonstrație muncitorească din
Kiev. După 16 ani și jumătate, alte co-
loane au inundat Kresciatikul. În urma
lor rămîneau vibrînd în văzduh ecouri

Castanii de pe KRESCIATIK

de cîntec revoluționar. Inima Kievului
bătea în ritmul Revoluției.

Bulevardul cu o istorie de sute de
ani, e acum în întregime nou. Nou, în
fiecare piatră și cărămidă, în fiecare
floare care proclamă primăvara aici.
Dar clădirile lui masive, îmbrăcate în
ceramică, ascund undeva sub temelii
umbre de ruine. De-a lungul Krescia-
tikului castanii pe care i-am întîlnit, sînt,
de asemenea, tineri tofi. Tineretea lor
e și mai evidentă decît a clădirilor. Pa-
loarea toamnei le-a istovit frunza doar
de douăsprezece ori. I-am văzut din
prima seară cînd am sosit în Kiev legă-
nîndu-se subțiri și mlădioși, neliresc de
firavi pentru bulevardul spațios. Lîngă
rădăcinile lor, sub piatra din trotuare,
e îngropat însă un foșnet de castani
bătrîni. Castanii bătrîni de pe Krescia-
tik... Memoria lor mai acuză și azi...

În anii războiului, cînd asfaltul tresă-
rea sub cadența îngîmfată a pasului de
gîscă, primele steaguri negre de fum
și cenușă ale barbarei fasciste au îndo-
liat aerul aici. Ocupantul hitlerist a vrut
să distrugă orașul. Rece, metodic, cal-
culat. Sinistru de metodic și de calculat.
Și-a pus întîi semnătura în Kres-
ciatik. A mințit casele. Le-a stropit cu
benzină și le a dat foc. Pe rînd, „meto-
dic”. Sub cerul aspru de iarnă trozneau
flăcările și strada veche de sute de ani
se transforma într-un decor carbonizat,
peste care viscolul spuibera dramatic
zăpada. Zidurile arse s-au prăbușit pe
rînd. Noaptea, pe strada pustie, prefă-
cută în cimitir, treceau patru hitleriste
zgriind cu zgomotul cizmeilor tăcerile
înghețate. De o parte și de alta, mai
pîlpău flăcări gata să moară și ele în
ruine. O singură clădire a rămas în pi-
cioare: clădirea de la numărul 6. Fără
ferestre, cu tencuiala căzută, cu acoperi-
șul doborît. A rămas doar scheletul
negru, ca o umbră ridicată peste Kres-
ciatikul ucis, ca un strigăt de durere în-
ghețat sub văzduhul de iarnă. În fața
ei, un castan bătrîn, cu ramurile sfîșiate
de explozii, pipăia cu degete închircite
de cărbune, o grămadă de moloz.

Așa au găsit Kresciatikul trupele so-
vietice cînd au eliberat Kievul. A fost
reparată în grabă casa de la numărul
6 și acolo au fost instalate birourile re-
construcției. Impresurați de moloz și
ruine, într-un peisaj de cenușă, arhitecții
stăteau aplecați peste foile de calc și
schițau planuri. Totul trebuia construit
din nou. Strada renăscă în liniile sub-
țiri pe care le desenau ei pe foile de
calc. Și totul s-a ridicat din nou prin
munca eroică a constructorilor sovietici.

În cele trei zile cit am stat la Kiev,
am fost și eu în clădirea de la numă-
rul 6. Am urcat la etajul II să stau de
vorbă cu lociitorul arhitectului principal
al orașului. Un om înalt, slab, cu părul
cărunt, cu ochelari cu ramă de aur, m-a
invitat să iau loc la un birou acoperit
cu postav vișiniu. Și mi-a povestit tot
ce am scris mai sus despre Kresciatik,
În biroul acela, din clădirea de la nu-

mărul 6, am înțeles de ce toți castanii
de pe Kresciatik sînt tineri...

A doua zi am cunoscut unul din zi-
dari care au reconstruit din temelii,
după război, Kresciatikul. L-am întîlnit
dincolo de marginea orașului, deasupra
unui bloc în construcție ajuns la etajul
V. Asistam la nașterea unui cartier nou
pe spațiul a 35 de hectare: Ciokolov-
ska. Șantierul se deschisese de curînd.
Dar la fiecare 40 de zile era gata un bloc
impunător cu 90 de apartamente. Maca-
rale uriașe își ridicau în aer brațele de
fier, așezînd pe ziduri cu grijă povara.
Peste tot macarale, dar schele nu. Totul
se construia din prefabricate lucrîndu-se
paralel la 20 de blocuri mari de locu-
ințe. Două rînduri de construcții erau
de-acum finisate. Apăruse o stradă, încă
fără nume, în plin cîmp. Iarba aspră,
cu fișit uscat, se retrăgea parcă spe-
riată de la umbra zidurilor înalte. Ca-
mioanele încăreau grămezi de moloz...
Iar zidarul Spiridon Smirnov îmi expli-
ca simplu: „Acolo, va începe strada...”
„Acolo vom planta castanii...” Stăteam
alături de el, lumina ne flutura ca o nă-
framă albă în obraz, și mă gîndeam la
prima seară cînd oamenii vor trece
plimbîndu-se pe noua stradă prin fața
castanilor tineri. Jos, fără să le pese de
molozul care le încurcă pașii, un băiat
și o fată se plimbau discutînd... Antic-
ipau viitoarea poezie a străzii... Acum
13-14 ani, pe Kresciatik, de la etajul V
sau de la etajul VIII al unei clădiri în
construcție, Spiridon Smirnov va fi spus
desigur: „Iată, reconstruim bulevardul
și-l vom face și mai frumos... Acolo vor
fi castanii tineri în locul celor arși de
fasciști... Dar castanii vechi, n-o să i
uităm...”

...Nu știu cîtă vreme am contemplat
fotografia care-mi aducea acolo, în ca-
bina vaporului, o imagine cunoscută de
pe bulevardul principal al Kievului. Mi-a
întrerupt gîndurile sirena vasului. Sirena
a răsunit de trei ori. Solemn, la inter-
vale egale, ca și cum adresa cuiva un
salut. Pe fereastră, malurile se deslu-
șeau de astă dată mai înalte și abrupte.
Sus, pe culmea unuia din maluri, se
profilau o lumină vagă, împietrită pe
draperia nopții, ca o siluetă de marmură
albă. Poate că acolo, pe măgura Nipru-
lui, era monumentul ridicat în aminti-
rea poetului ucrainian Taras Șevcenko.
Monumentul în legătură cu care cineva
îmi spusese că, în dreptul lui, toate
vapoarele care trec, indiferent dacă e zi
sau noapte, salută cu trei chemări de
sirenă...

Mergeam spre Dnepropetrovsk, de
afară auzeam foșnetul Niprului și pe
peretele cabinetului vaporului se afla o foto-
grafie cu soare și marmură, cu imaginea
castanilor tineri de pe Kresciatik...

Octavian Pa'er

Transporturile feroviare în secolul electronicii

Garniturile se formează automat — Accidentele vor fi evitate — Aplicațiile radioului și televiziunii în transporturile feroviare

Acceleratul gonește prin noaptea. Mecanicul se află la postul său, în fața tabloului cu dispozitivele de comandă. În depășire licărește semnalul roșu al semaforului. Peste câteva minute garnitura trebuie să fie oprită deoarece linia este blocată. Cu toate acestea, mecanicul nu schițează nici un gest pentru manevra devenită acum foarte necesară. El continuă să privească liniștit spre panourile dispozitivului de conducere automată. În ultimele secunde înainte de a ajunge în dreptul semaforului, locomotiva își încetinește singură viteza și garnitura se oprește exact la punctul stabilit.

De îndată ce linia se eliberează și din roșu semnalul devine verde, locomotiva se pune singură în mișcare.

Cum se explică acest adevărat miracol tehnic realizat de inginerii feroviarilor din Uniunea Sovietică?

Aici acționează așa numitele „autostopuri” electronice, care opresc trenul atunci când mecanicul, dintr-o cauză oarecare,

nu observă semnalul roșu al semaforului. În acest scop, în fața semafoarelor se instalează aparate speciale de emisie care generează oscilații electromagnetice imediat ce apare semnalul roșu la semafor. La rîndul ei locomotiva dispune de o instalație de recepție, care, la apropierea trenului ce emițătorul de pe linie, recepționează semnalul acestuia și pune automat în funcțiune sistemul de frinare.

Cu ajutorul radioului și televiziunii

Un mare nod de cale ferată trăiește o viață permanent agitată. Zi și noapte trec pe aici numeroase garnituri de călători și de marfă și se formează trenuri noi. Mai ales în stațiile mari, munca controlorilor vagoanelor de marfă este foarte grea și dificilă. Controlorii parcurs zilnic distanțe foarte mari, făcînd mereu naveta — dispecer — liniile de manevră, cu diverse ordine și situații sau grăbindu-se să completeze noile garnituri pentru diverse direcții. Nu s-ar putea interveni și altfel în dirijarea acestor procese complexe?

Soluția a fost găsită și pusă în aplicare la stația de triaj Liubliano, una din cele mai mari din împrejurimile Moscovei. Aici, în ultimul timp, controlorii de vagoane poartă pe spate radioemitoare ușoare și deosebit de comode. Cu ajutorul acestor mici stații de emisie, controlorii sînt permanent în legătură cu dispecerul de serviciu cărui îi transmit toate datele necesare „din mers”, în timp ce lucrează la formarea garniturilor. Locomotivele de manevră au fost de asemenea înzestrate cu radioemitoare-receptori și mecanicii primesc de la dispecer ordinele și transmit rapoartele prin radio, în minimum de timp și fără nici o deplasare.

De altfel, dispecerul de manevră de la Liubliano dispune și de o instalație de televiziune. Cu ajutorul acestui aparat, dispecerul poate urmări, pe un uriaș ecran de pe biroul său, întreaga activitate din triaj.

Creierul electronic comandă

În stația de triaj din Losino-Ostrovskaja se montează în momentul de față o instalație

unică în felul ei. Este vorba de un aparat automat pentru formarea garniturilor de tren. În stațiile de triaj există o ridicătură de teren — cocoasă — de la care pornesc în evantai numeroase linii de cale ferată, necesare la formarea garniturilor cu diferite direcții. Mișcîndu-se sub efectul propriei lor greutate, vagoanele sînt îndrumate spre garniturile respective. Pînă de curînd la Losino-Ostrovskaja lucrau numeroși ucari și frinari.

În timp ce vagonul aluneca pe linia cocoșei, frinarul încerca, folosind un sabot, să-l oprească la locul convenit. Dar această operație nu reușea decît foarte rar cu precizie și vagoanele se opreau mai înainte de punctul necesar sau lungeau prea departe și se ciocneau de alte vagoane. Aceste deficiențe nu au fost înlăturate nici prin modernizarea cocoșelor, cînd au apărut frînele pneumatice și dirijarea centralizată a macazurilor.

Instalația ce se montează în prezent la Losino-Ostrovskaja rezolvă pentru prima oară această importantă problemă feroviară cu ajutorul unui creier electronic.

Cum funcționează această instalație? Să presupunem că 3 vagoane coboară de pe cocoasă. Instalația stabilește imediat lungimea grupului, viteza, accelerația și greutatea totală a vagoanelor. Aceste date sînt imediat transmise dispozitivului de memorare a mașinii electronice de calculat. Grupul de 3 vagoane nici nu a trecut de prima poziție de frinare și mașina electronică de calculat a și determinat, în baza acestor date, regimul optim de frinare, locul exact de oprire și a transmis comenzile necesare mecanismelor, care vor executa toate manevrele în mod automat.

Am dat cîteva exemple de aplicații ale electronicii în transporturile feroviare din Uniunea Sovietică. Cibernetica își aduce contribuția la îmbunătățirea circulației trenurilor, la sporirea vitezelor și a circulației mărfurilor pe căile ferate sovietice

ing. Ion Suceveanu

O realizare a științei sovietice

SÎNGELE ARTIFICIAL

„Sîngele merită studiat; el este seva vieții”. Cuvintele acestea sînt ale unui din personajele create de Goethe, binecunoscutul Mefistofel. Într-adevăr, multă vreme, nici o substanță nu a putut înlocui cu succes sîngele. De sute de ani se știe că moartea este inevitabilă în cazul unei hemoragii grave. Dar tot de pe atunci, s-au încercat cele mai variate și ingenioase metode pentru a înlocui sîngele pierdut de om în accidente sau boală.

UN PRECURSOR: SÎNGELE ANIMAL

Posibilitatea de a se face această înlocuire, denumită transfuzie, a fost întrevăzută încă în urmă cu aproape trei secole. În jurul anului 1666 s-a făcut cea dintîi transfuzie de sînge la animale. Încercările de a transfuza serul de animal la oameni sînt mai recente. În acest domeniu, medicii ruși defîn prioritatea, prin lucrările lui Sokolov. Acesta a efectuat, pentru prima oară în 1847, o injecție cu sînge de vițel la un bolnav de holeră. Efectul a fost satisfăcător.

Alți medici continuă opera lui Sokolov și a celorlalți savanți care s-au ocupat de problema transfuziei.

În cele din urmă, oamenii de știință renunțară la sîngele de animal, folosind sînge provenit de la persoane donatoare. Noua orientare în domeniul transfuziilor s-a dovedit infinit mai rodnică decît prima. Un progres însemnat în folosirea sîngelui uman în transfuzii l-a constituit descoperirea mijloacelor de conservare a sîngelui, realizată de savantul rus D. N. Belenski.

Nevoile de sînge erau însă mult mai mari decît cantitățile oferite de donatori.

DE LA APA DE MARE. LA SOLUȚIILE CRISTALOIDE

Astfel a început producția unor soluții care conțineau un amestec complex de substanțe asemănătoare sîngelui uman. Pornindu-se de la ideea că principalul element sangvin este soluția de apă sărată sau ser fiziologic, cum i se mai spune s-au preparat lichide asemănătoare. În Uniunea Sovietică, s-a utilizat chiar un lichid din apă de mare sterilizată și filtrată după formula descoperită în 1936 de Barinstein și Bahski.

Apoi, s-au folosit soluții cristaloide formate din multe substanțe chimice. În Occident au fost întrebuintate soluția Ringer, Locke, Tyrode etc. Foarte eficiente s-au dovedit lichidele anti-oc preparate de Popov, Fedorov și Asratian, în Uniunea Sovietică. În compoziția lor, intrau: clorură de sodiu (sare de bucătărie), glucoză, calciu, alcool etc.

Toți acești înlocuitori sangvini, deși ușor de preparat, prezentau un mare dezavantaj: nu rămîneau în vasele de sînge decît foarte puțin timp, difuzîndu-se repede prin pereții acestora în țesutul înconjurător. Moleculele substanțelor cristaloide, din care fuseseră alcătuiți înlocuitorii respectivi, erau prea mici și „fugeau” prin membranele vasculare.

DIN DUȘMAN—PRIETEN

Pentru a obține efecte de durată mai lungă, trebuiau găsite substanțe cu o moleculă mai mare. Experiențele au arătat că astfel de insușiri posedă așa numitele substanțe coloidale, care nu se difuzează, nu trec prin membranele vaselor sanguine. O substanță de acest fel este guma arabică. Guma viscoasă și lipicioasă, secretată de unele specii de salcîm exotic, a fost experimentată pentru fabricarea sîngelui artificial. Dar înlocuitorul atît de mult căutat nu devine realitate decît odată cu descoperirea dextranului. Istoria acestei descoperiri este foarte originală.

De multă vreme muncitorii din industria vinului și a fructelor dureau o luptă înversunată împotriva unui dușman invizibil. Cine era acest inamic primejdios? Un microorganism cu nume complicat: Leuconostoc mesenteroides, care era vinovat de mușcărea vinurilor și produselor din fructe și legume. Leuconostocul producea fermentația zaharozei din fructe. Cercetările făcute în ultimul timp de biochimisti au arătat, însă, că acest „dușman”, poate fi transformat, cel puțin în anumite împrejurări, într-un prieten foarte util.

În mucozitățile leuconostocului a fost descoperit coloidul cel mai indicat pentru fabricarea sîngelui artificial — dextranul.

MOLELE VIEȚII

Echipa de savanți sovietici de la Institutul de transfuzii din Leningrad a reușit de curînd să prepare cîteva formule de „sînge artificial” pornind de la dextran.

Care sînt avantajele acestor produse artificiale?

În primul rînd, ele sînt mult mai ușor de obținut. Apoi, ele pot fi conservate un timp nelimitat, ceea ce permite folosirea lor oriunde și oricînd. În sfîrșit, prin înglobarea unor medicamente în sîngele artificial de bază, acesta poate fi utilizat în cele mai variate afecțiuni.

Astfel, în afară de sînge, foarte eficiente în hemoragii grave, uneori chiar în cele mortale, medicii sovietici au obținut și alte tipuri de sînge artificial. Soluția L. 103 este un adevărat sînge-aliment, foarte util în bolile care necesită hrînire artificială. Atunci cînd alimentația normală devine imposibilă (arsuri esofagiene, cancer esofagian etc.) substanțele nutritive sînt injectate în corp odată cu soluția L. 103. Poliglutina s-a dovedit cel mai bun tratament al stărilor de șoc chirurgical datorită proprietăților sale complexe, poliglutina refacă tensiunea arterială, combate anemia, înlătură durerea și contribuie la evitarea complicațiilor. Un alt preparat anti-edem dă rezultate bune în tratamentul bolilor de rinichi (nefrite sau nefroze), chiar atunci cînd alte medicamente sînt ineficace. În sfîrșit există specialiști de sînge artificial folosite în bolile aparatului circulator, bolile sîngelui, traumatisme etc.

Trate aceste varietăți de sînge artificial, ambalate în fiole de 100—200 sau 300 cmc se vor găsi în curînd la orice farmacie sovietică. Fiecare din ele va fi o adevărată „mănușă” a vieții!

Em. Roman

microscop

O COMBINA FORESTIERĂ PLUTITOARE

Datorită gigantelor hidrocentrale electrice care se vor construi în cursul septenaliului pe rîurile siberiene, o parte din masivele forestiere din taigă vor fi inundate. Avînd în vedere acest lucru inginerii sovietici au proiectat și construit o combina plutitoare uriașă pentru industrializarea lemnului.

Putîndu-se deplasa și la o adîncime a apei de numai 50 de centimetri, combina, ale cărei oînze de ferăstrău regiabile sînt montate sub linia de plutire, va putea cuprinde un front de lucru de 20 de metri lungime. Dispozitive de prindere speciale vor introduce copacii doborîți într-un sistem de cuște, în capătul cărui un alt dispozitiv va efectua operațiunea de legare în plut și de lansare pe apă.

IN FUNDUL MARII

Colaboratorii institutului de valorificare a peștelui din Leningrad au construit un hidrostat puternic, destinat studierii marilor adîncimi. Hidrostatul, avînd forma unei lămpi de radio, este executat dintr-un oțel extrem de rezistent la marile presiuni, grosimea luminatoarelor sale atîngînd 65 de milimetri.

Echipat cu cele mai moderne aparate pentru studierea adîncurilor, cu aparate de filmare și fotografiere, precum și cu un sistem de dirijare perfect, hidrostatul poate coborî, avînd un cercetător științific pe bord, la o adîncime de 600 metri, ceea ce depășește de două ori adîncimea la care poate coborî cel mai puternic hidrostat italian de același tip și de trei ori adîncimea atînsă de hidrostatele japoneze.

filmul

Așa a fost începutul...

De vorbă cu actorul Valentin Zubkov (din filmele „Zboară cocorii“, „Cei trei din pădure“, „Soarele e al tuturor“).

Primul rol (din filmul „Așa a fost începutul“)

După cum vă puteți închipui, e foarte greu să găsești acasă o vedetă de cinema. Am format de nenumărate ori numărul de telefon al lui Valentin Zubkov. Odată mi s-a răspuns că e pe platoul de filmare, altădată că a plecat într-o expediție pentru turnarea exterioroanelor, a treia oară că are o întâlnire cu spectatorii, a patra oară... Am perseverat însă și, în cele din urmă am reușit.

Când am trecut pragul locuinței sale, Valentin Zubkov ședea în fața unui șevalet și picta. Am vorbit mai întâi despre pictură, apoi despre versurile lui Esenin, autorul său preferat și, evident, despre cinematografie.

— Vreți așa dar să știți ce a determinat drumul meu spre cea de a șaptea artă... A fost un drum destul de sinuos. Și a început cu pasiunea pentru... pictură, căreia, după cum vedeți, i-am rămas credincios până astăzi. Trebuie să vă mărturisesc că blocul cu schișe și culorile îmi sînt prieteni nedespărțiți. Mă însoțesc în toate călătoriile echipei noastre de filmare și îndată ce se prezintă o pauză între filmări, încep să lucrez. Pictez îndeosebi peisaje. Știți, deși pare ciudat, indeletnicirea aceasta mă ajută să-mi aprofundez rolurile. Cum s-ar spune, asta este una din caracteristicile „bucătăriei mele actricești“. Natura îți îmbogățește sufletul, îți permite să înțelegi mai bine viața... Dar să revin la datele care vă interesează. Așadar, am început cu pictura, activând într-un cerc pionieresc de arte plastice. Eram încă destul de tânăr când a venit războiul. Am urmat cursurile unei școli de aviație, apoi am plecat pe front. Am luat parte la multe lupte. În vremea aceea, am făcut parte pentru prima oară dintr-o echipă de

artiști amatori După război m-am întors la Moscova și foarte curînd m-am înscris la un studio teatral pentru amatori, a cărui mică trupă, condusă de regizorul Konstantin Voinov se producea pe scena Casei pionierilor din raionul Sverdlov. Intre timp mi-am terminat studiile, am devenit inginer montor. N-am părăsit însă studioul nostru teatral. Mergeam regulat la repetiții și am reușit să dobîndesc chiar unele succese. Dintre colegii mei de atunci, artiști amatori ca și mine, mulți sînt astăzi actori și regizori cunoscuți. Unuia dintre ei, regizorul Iosif Seghel, îi datorez de altfel și debutul meu în cinematografie. Cînd a început să lucreze la primul său film, care se intitula „Așa a fost începutul“, m-a invitat să fac probe pentru unul din rolurile principale. Eroul pe care l-am interpretat era un flăcău simplu, care făcuse ca și mine războiul și care, după demobilizare, a plecat cu primul eșalon pentru a desțeleni pămînturile siberiene. Curînd după aceea mi s-a încredințat rolul de mică întindere al lui Stepan, prietenul lui Boris din filmul lui Kalatozov, „Zboară cocorii“. Am interpretat apoi rolul unui anarhist, dezertorul Stioпка din „Comunistul“. După scurtă vreme aveam să-l reîntîlnesc pe fostul conducător al trupei noastre de amatori, Konstantin Voinov. Făcea pregătiri pentru interesantul său film „Cei trei din pădure“. Mi-a spus dintr-un început că sînt foarte potrivit pentru unul din eroii săi, Serghei Koșev. Personajul acesta mi-a devenit foarte apropiat. Poate pentru că într-un fel îmi amintea propria mea viață. Am întrucipat după aceea un personaj negativ — Clark, un primejdios agent de informații, în filmul „Alarmă la graniță“. Recentele mele roluri le constituie acela al inginerului Serghei Ivanovici, președintele colhozului din „Casa părintească“ și rolul profesorului de istorie Nikolai Saveliev, din noul film al lui Konstantin Voinov, „Soarele e al tuturor“. Nikolai Saveliev a constituit cel mai dificil rol din activitatea mea cinematografică, prin complexe probleme pe care le ridică.

— N-ați vrea să ne relațiați și despre noul dumneavoastră rol?

— Filmul în care turnez în prezent se numește „Viața ușuratică a lui Iosif Toporkov“ și e realizat de tânărul regizor E. Karelov. Eroul meu este un muncitor care fără voia lui s-a făcut vinovat de o crimă și ascunde acest lucru tovarășilor săi și femeii pe care o iubește. Este un rol dificil, la care lucrez cu foarte mult interes.

La despărțire, Valentin Zubkov m-a rugat să dau acestui interviu numele primului său film „Așa a fost începutul“. Și, firește, i-am îndeplinit dorința.

B. Vilenkin

După o îndelungată absență, renumita actriță de cinema Liubov Orlova a revenit pe platoul de filmare. Ea este una din protagonistele filmului „Suvener din Rusia“, regizat de G. Alexandrov, și are ca parteneri pe Elina Bistrițkaia, Pavel Kadocnikov și alți cunoscuți actori ai ecranului sovietic. În clișeu: Liubov Orlova într-o scenă din noul film

Viitorii cinești

Ca de obicei, cursurile Institutului unional de cinematografie din Moscova au început mai tîrziu decît ale celorlalte școli superioare. Și, ca-n fiecare an, marele eveniment l-a constituit examenul de admitere. Numărul candidaților a fost impresionant, ca-ntotdeauna. Lucru lesne de înțeles: arta cinematografică, cu pasiunile ei domeniului, exercită o puternică atracție asupra tineretului. Astfel, numai la facultatea de actorie s-au prezentat peste 1.200 de candidați. Examenul a durat aproape o lună de zile și, în sfîrșit, au fost afișate listele cu numele celor admiși.

Cursurile anului întîi al institutului sînt urmate de 150 de studenți. Marea lor majoritate o formează tinerii veniți direct din uzine și fabrici, din colhozuri și de pe șantiere. Aproape fiecare dintre ei are o biografie interesantă, care ar putea oferi prețioase subiecte de inspirație scenariștilor.

V. Tișkov, de pildă, a lucrat pînă acum ca lăcătuș în atelierul de reparații al unui colhoz de pe pămînturile desțelenite. El este autorul mai multor articole și schișe, ale căror eroi sînt oamenii pe care i-a cunoscut în

deaproape în colhoz. V. Tișkov urmează cursurile secției de scenarii a institutului. Un alt student al acestei secții, V. Strinovov a lucrat ca electromontor la construcția hidrocentralei de la Dneprodzerjinsk. Colegii că-lor doi viitorii scenariști, kazahul M. Hasenov, a fost pedagog la o casă a copiilor orfani, iar mai tîrziu a devenit gazetar. M. Hasenov și-a făcut debutul ca scenarist încă înainte de a se afla pe băncile institutului de cinematografie. El este unul din autorii scenariului cunoscutului film kazah „Botagoz“. De altfel, și printre studenții celorlalte facultăți ale institutului se află tineri ale căror nume sînt deja cunoscute iubitorilor de film, mai ales dacă este vorba de studenții facultății de actorie. În sălile de cursuri ale anului I de la această facultate poate fi întâlnită și Janna Bolotova, care a debutat cu cițiva ani în urmă în rolul Galiei din „Casa în care locuiesc“.

În anul I al institutului studiază tineri aparținînd a 20 de naționalități ale U.R.S.S. Ei au venit din Habarovsk și Abakan, din Tbilisi și Chișinău, din Odesa și Iakușka.

Ce e nou pe platourile de filmare

„Mosfilm“

Regizorul S. Samsonov turnează filmul „De-o vîrstă cu veacul“. Filmul prezintă o suită de episoade din viața unui constructor de automobile, Ermakov și relevă participarea activă a eroului la evenimentele veacului său. În rolul principal apare actorul N. Lebedev.

Iskra Babici, o tinăra absolventă a Institutului unional de cinematografie și scenarista T. Sitina, lucrează la ecranizarea „Primei întâlniri“, un film despre prietenie, dragoste și educație. Protagonistii filmului sînt Grigori Iumotov și L. Șaporenko, o tinăra actriță de la teatrul de dramă din orașul Kalinin. Direcția artistică aparține regizorului Grigori Rogal.

Studiourile „Maxim Gorki“ din Moscova

A început realizarea uncea dintre principalele producții ale anului — filmul în două seri intitulat provizoriu „Două vieți“. Este povestea unui om simplu, care luptă în primele rînduri pentru triumful Revoluției din Octombrie. Din distribuția filmului fac parte Oleg Strijenov și B. Livanov, E. Gogoleva, O. Jizneva ș.a. Scenele de masă ale filmului sînt turnate la Leningrad.

Studioul central de filme documentare

Noul film etnographic în culori realizat în acest stu-

dio se intitulează „Noaptea călătoriilor neașteptate“, și e regizat de E. Kristi și V. Komissarjevskî. Diferitele secvențe sînt turnate la Moscova, Leningrad, Riga, Dneprodzerjinsk, în Uzbekistan și Altai.

Studiourile „A. Dovjenko“ — Kiev

Subiectul filmului „S.O.S.“ realizat în studiourile ucrainene este inspirat din viața elevilor unei școli de marină. Rolul principal a fost atribuit lui A. Beliavski, student al școlii teatrale Șciukin din Moscova.

Problemelor tineretului, pregătirii sale pentru viață, îi este consacrat și cel de al doilea film turnat

în acest studio. Filmul se numește „S-a întîmplat într-o primăvară“, și e realizat de regizorii K. Gakel și A. Voitelki.

Studioul din Sverdlovsk

Zilele acestea, se turnează ultimele secvențe ale filmului „În prima linie“, care înfățișează construcția unui nou oraș industrial în timutul Uralilor. Se mai află în lucru la același studiu filmele „Am să vă scriu“, — ai cărui eroi sînt tineri comsomoliști care pleacă să lucreze în Siberia și „Scăunelul verde“, un film pentru copii inspirat după povestirea cu același nume a scriitorului Pavel Bajov.

În rolul lui Nikolai Saveliev, din filmul „Soarele e al tuturor“

